

İşçiler silahlanın, devrime hazırlanın!
Yıl: 20 Sayı: 451

İŞÇİNİN SESİ

Gün, ortak vurma günüdür!
Haziran 1997

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

Türkiye Komünist Partisi Merkez Yayın Organı

KARKEREN HEMÛ WELATAN YEKBÎN!

ÇERİ BAŞI TANSU İLE ŞER'İ BAŞI ERBAKAN CUMHURİYETİ, ORDU GÜNEY KÜRDİSTAN'I BOMBALIYOR

Umut Gazioğlu

Türk politikacıları ülkeyi destabilize etmektedir

Burjuva gazetelerin manşetlerine Alman *Frankfurter Rundschau* gazetesindeki bir haber-yorum bomba gibi düşüyor:

"Ankara'dan gelen güncel haberler, eğer işi ülkeleri destabilize etmek (istikrarsızlığa sürüklemek) olan uzmanların gizli raporlarında yer alsaydı, rapor hazırlatanların ekstra bir ödeme yapmaları gerekirdi. Rus gizli servisi KGB ile Amerikan gizli servisi CIA birlikte olup çaba gösterseler, bazı Türk politikacıları kadar başarılı olamazlardı...

"Hoca askerlerin şartlarını dişlerini gıcırdatarak ama aynı zamanda güle oynaya yerine getiriyor. Çünkü Hoca, ordu baskısı altındaki bir 'mücahit' olarak kazançlı çıkar. Sadece iktidar hırsı ve hakkında cezai soruşturma açılmasından kurtulmak için Hoca ile koalisyon yapan Tansu Çiller, şimdi Erbakan'dan başbakanlığı devralmak istiyor. Ancak böyle bir manevranın da, tıpkı mafya ile işbirliği konusu gibi Anayasa'da yeri yok...

"Diğer olası hükümet formülleri, politikacıların birbirlerine olan kinleri ve belli güçlerin halkın sorunlarını değil, kendi sorunlarını çözmeye çalışmaları nedeniyle hayata geçirilemiyor." (Alman gazetesinden aktaran *Hürriyet*, 5 Haziran 1997)

Gazetede Türkiye'ye ilişkin bu haber yorum, NATO üyesi olarak bir karşılaştırma ve önemli bir vurgulamayla bitiyor:

"NATO yönetimi, ittifaka girmek isteyen Doğu Avrupa ülkelerinin üyelik için istikrarlı bir demokrasiye sahip olup olmadıkları konusunda boşuna endişeleniyor. Batmak tehlikesiyle karşı karşıya olan bu ülkeler değil, NATO üyesi Türkiye'dir."

Avrupa Türkiye'yi nasıl görmek istiyor?

Alman gazetesinde yayınlanan bu yorum açıkça Batılı ülkelerin Türkiye'yi nasıl görmek istediklerini ortaya koymaktadır: Siyasal, sosyal ve ekonomik istikrarsızlık içinde ve hiçbir zaman kendi düzeylerine ulaşmaması gereken bir ülke!

Avrupa yüzyıl önceki geleneksel politikasından vazgeçmiş değil; Türkiye hep "hasta adam" olarak kalmalıdır. Bu tutum, Paris'te Rusya'nın da imza atmasıyla, NATO ittifakına yeni boyutlar çizildiği bu günlerde daha da belirginleşiyor. Soğuk savaşın sona ermesiyle kuruluş amacı ortadan kalkmış bu ittifak kurumuna yeni işlevler yükleyip işlerlik kazandıracaklar. Bunun için de karşıt bir alan yaratılacak ya da saptanacaktır. *Hürriyet*'ten (29 Mayıs 1997) Zeynep Atikkan'a göre:

"Bu arada Ortadoğu'yu içine alan İslam dünyası da muhtemelen yeni bir karşıtlık alanı olarak şekilleniyor. Yine aynı çevreler, kendi kafalarında şekillendirdikleri 'ehlileşmiş İslam' modelinden patron çıkarıp Türkiye'ye bir elbise biçmeye çalışıyorlar. Bizdeki siyasi perspektif ve de vizyondan uzak merkez sağ ise muhafazakarlık ve milliyetçilik adına bu elbiseyi giymeye can atıyor. Gene bu güçler, demokratikleşmeye ve hukuk devletine giden bütün yolları kapatırken Türkiye'yi doğal olarak içinde bulunduğu ittifaktan koparıyorlar."

NATO'nun ağababası olarak vaktiyle, "ABD'nin sınırı Kars'tan başlar" diyordu ABD. Komünizme(!) karşı etten kale gördükleri Türk ordusunun artık önemi azalmadı mı Nato için? Ama görevsiz bırakılmaz, yeni elbiseler giydirilecektir, bu kesin. *Hürriyet* yazarının ileri sürdüğünce "Ortadoğu'nun ağabeyi ol!" diyeceklerini pek sanmıyoruz. Ama Türkiye, "Ortadoğu'nun jandarması Israil'in yardımcılığına" atandı bile.

Çeri Başı ile Şer'i Başı'nın ilişkileri

Çeri başı (mafya ailesi topluluğu başı anlamında) Tansu ile Şer'i (Şeriatla ilgili...) başı Erbakan sarılmış birbirine, yetmişdört yıllık Cumhuriyet kazanımlarını kana bulama yarışındalar. Alman gazetecinin, bir ülkeye ancak yabancı gizli servislerinin bu denli zarar vereceği benzetmesinde gerçek payı yok mu? ABD yurttaşı Tansu Çiller'in CIA ile bağlantıları basında yayınlanarak belgeleniyorsa ve CIA ajanı Roger Tamraz ile sıkıfıkı dostluğu ortadaysa, eloğlu sadece benzetme yapmakla nezaket gösteriyor. Şer'i başı Erbakan, Kral Faysal'ın gizli servisinin başı ve gizli servislerin, uyuşturucu baronlarının paralarını Tamraz ile kurmuş olduğu First Arabian Corporation yatırım bankasında aklayan Kemal Adham aracılığıyla yabancı gizli servislerle ilişkideyse (E.Berberoğlu, *Hürriyet*, 6 Haziran 1997) ve Kaddafi'nin başında olduğu "İslam Komutanlığı" üyesiyse, kimler için çalıştığı ve ülkeye nasıl, niçin zarar verdiği açık değil midir?

Toplumun % 75'ine yakın çoğunluğunun istemediği bir hükümet yerinde duruyor ve demokratik seçimle(!) geldiğini söyleyerek direniyor. Ülkeye ve topluma daha büyük zararlar vermek için, darbeyle gitmek istiyorlar.

Yine de, "adı var işlevi yok bir garip hükümeti" düşürememesine rağmen burjuvazi, asker ve cumhurbaşkanıyla krizi kısmen atlatarak ülkeyi yönetmektedir. "Laik ve demokratik Cumhuriyeti koruyalım" sloganını çok iyi bir biçimde kullanarak askeri, aydını, işçisi, esnafı ve patronuyla toplumsal katmanlarda bir uzlaşma ortamı yaratıp, devrimcilerin başaramadığı kitlesel eylemler koymuşlardır. TÜRK-IŞ, DISK, TISK, TESK ve TOBB gibi işçi, işveren, esnaf sendikaları, odalar ve borsalar birliği gibi sınıfsal çıkarları birbirine zıt olan bu demokratik kitle örgütlerinin, temsil ettikleri 6,5 milyonluk bir kitle adına başlattıkları toplu eylemlere hükümetin dayanabileceğini sanmıyoruz. Ama Çeri Başı ile Şer'i Başı hükümeti çekilinceye kadar Cumhuriyetin demokratik temellerini dinamitlemeye, bombalamaya devam edeceklerdir. TC ordusu ise Kuzey Irak'ı işgal etmiş, Kürtleri bombalayarak güç gösterisinde bulunuyor.

Türk Ordusu Güney Kürdistan'ı işgal için fırsat arıyordu

1996 Eylül'ünde yeniden alevlenen Kuzey Irak'ı paylaşım ya da bu bölgede egemenlik kurma çatışmaları sırasında şunları yazmıştık:

"1991 Körfez krizinin ardından T.C., kendi sınırları içerisindeki Kürtlere karşı kirli savaşı vargücüyle sürdürürken, Irak Kürtleri'nin demokratik haklarını koruma görüntüsü içinde, Kürt liderleri olarak kabul

ederek onlarla görüşüp, çeşitli güvenceler vererek durumu bugüne değin getirdi. Şimdi ise, Amerikan emperyalizminin Irak topraklarında oynadığı büyük oyundan yararlanıp, Kuzey Irak'ta 'Güvenlik Kuşağı' ya da 'Geçici tehlikeli bölge' adı altında 60-70 km. karelik bir sınır kaydırmayla, sıcak savaşı artırmak hevesinde...

"Türkiye'nin, Irak'la birlikte tüm Arap ülkelerinin ve hatta Batılı Devletlerin, Rusya'nın karşı olmasına rağmen, Kuzey Irak'ta PKK bahanesiyle 'Geçici tehlikeli bölge' adı altında sınır kaydırma isteğinde ısrarlı olduğu görülüyor. ABD'den tam icazet alma peşinde. Burada özerk bir Kürt devletinin kurulması an meselesi. TC. Devleti de, Kuzey Irak'tan pay alma ve Barzani'ye yedirmeme peşinde... Türkiye bir yandan PKK sızmalarını önlemek için 'Güvenlik kuşağı' ya da 'Geçici tehlikeli bölge' sınır kaydırmasını gerçekleştirme peşindeyken, öbür yandan Mesut Barzani ile tezelden işbirliğine gidebilir."(*Işçinin Sesi*, Sayı 443, Eylül/Ekim 1996)

ABD Kuzey Irak'taki rolünü yeni haklarla birlikte Türkiye'ye devretmiş görülüyor

Türk Silahlı Kuvvetleri, işgalci ordu niteliğini bir kez daha göstererek, kendi aşiretinin bölgede iktidar olmasını isteyen KDP lideri Mesud Barzani'nin çıkardığı "davet" üzerine, Kuzey Irak'ı işgal etti. Çevik Bir'in birkaç ay önceki ABD seyahatinde icazet alınmıştı. ABD, Kuzey Irak'taki doğrudan siyasetini TC Devleti üzerinden, ona devrederek yürütmeyi çıkarlarına uygun görmüş. Türk ordusunun, "Güvenlik kuşağı" adı altında sınır kaydırmasını gerçekleştirmeden, bölgeye yığılan Türkmen nüfusun garantörlüğü hakkını sağlamadan çekileceğini sanmıyoruz. Türk Silahlı Kuvvetleri yerleşim alanları hazırlamaya ve bu arada Duhok yakınlarında bir süre Çekiç Güç'ün kullanıp terkettiği Sersing Havaalanı'nı trafiğe elverişli duruma getirmeye başlamış bile.

14 Mayıs 1997 gününde başlayan işgal harekatı, 100 bine yakın asker ve korucu, 400'ün üstünde tankla karadan ve havadan sürdürülmektedir. Çok büyük bir ezme hareketine girişilmiştir. PKK'nin *Zap, Şivi, Kanimasi, Sinaht, Haftanin, Karyaderi, Derkar, Metina ve Gare* kampları yerle bir ediliyor. Genelkurmay'ın resmi açıklamalarına göre ikibin beşyüzden fazla gerilla öldürülmüş. Canı pahasına, dev bir orduya karşı yiğitçe direnen gerillanın altı-yedi yüz kadarının Hacümran kasabasından İran'a geçtiği bildiriliyor. SA 7 Rus roketatarlarıyla iki kobra helikopteri düşüren gerillaların Türk askerine verdiği kesin kayıp sayısı bilinmiyor. Genelkurmay'a göre yüz civarında ölü, ikiyüz elliye yakın yaralı!

Bu bir işgal ve paylaşım harekatıdır

Harekatın hızla tamamlanmasını beklemek boşunadır. Dar bir 'sınır ötesi harekatın' çok ilerisinde, işbirlikçi Barzani'nin kendi ulusuna ihanetinden yararlanarak bir toprağı, Güney Kürdistan'ı işgal ve paylaşım harekatıdır bu. Gerçek tam da PKK lideri Abdullah Öcalan'ın şu sözlerinin altında yatıyor:

"...Kürdistan'ı parçalamak istiyor ve parçalanmış Kürdistan'ın sınırlarına kendi askerlerini yerleştirmek istiyor. Geçen sene bir karar almıştı, bu kararda bir güvenlik hattı oluşturulmak isteniyordu. Bu kararların hayata geçirilmesi için çaba sarfediyorlar... Askerlerini yerleştiriyor... Anlaşılıyor ki uzun süre burada kalmak istiyor. Duhok'a kadar birçok yerde kendi karakolunu kurmuş; bütün lojistiğini, cephaneliğini taşımış, şimdi Duhok'un savunması tamamıyla Türk topları ve tanklarıyla yürütülüyor. Zaxo öyle savunuluyor, Hewler'i de buna hazırlıyorlar, bu da gösteriyor ki uzun vade içindir. Bütün bunlar siyasi amacına ulaşmak içindir. Kıbrıs'ta ne olduysa, Antakya'da ne olduysa. Buralarda Arap halkı, Rum halkından kimse kalmadı, hepsi tasfiye edildi. Güney Kürdistan'da da Kürtler tasfiye olacaktır. Küçük bir azınlık olan Türkmen nüfusu kendi dilini istiyor diye, diğerlerini de zorla Türkmen yapacaklar. Sanırsam kısa bir sürede Güney Kürdistan'da dört kişiden üçü kendini Türkmen kabul edecek. Sonuçta Güney Kürdistan da elden çıkacak... kendisinin bir vilayeti yapmak istiyor. " (*Özgür Politika*, 18 Mayıs 1997)

PKK'ye alternatif aramak doğru yöntem değildir

Kani Yılmaz *Özgür Politika*'nın 29 Haziran sayısındaki yazısında KDP'nin ihanetine geniş yer vermiş:

"14 Mayıs işgali ve ihaneti sıradan bir olay değildir. Önceki benzerlerinden çok farklıdır. Sadece işgalin çapı ve ihanetin boyutu anlamında değil, İsrail'in teknik desteği, uluslararası bağlantıları ve tanık olduğumuz tepki düzeyi açısından da farklı ve önemlidir"

Ve işgal hazırlıkları hakkında bilgi verdikten sonra şunları söylüyor:

"Halk tarihimizin en uzun ve iddialı direnme savaşı veriliyor ve her kurtuluş savaşında olduğu gibi, biz de şehitler veriyoruz. Fakat düşmanla girilen savaştakilerden çok, Barzani ve KDP denilen onursuzluğun, sırtımızdaki bu ihanet süngüsünün katlettiği halk evlatlarının acısı zor geliyor. Ve asıl bu nokta üzerinde durmak gerekiyor. TC, KDP ihanetinin en kapsamlı suç ortaklığının 1992'deki derin izleri henüz silinmemişken,... Barzani, "inşallah PKK'yi TC'nin yardımıyla topraklarımızdan çıkaracağız" diyerek, kendi onursuzluğuna ve KDP'nin ihanet geleneğine bir halka daha ekledi. Barzani "topraklarımız" derken, adeta ailesinin mülkünden sözediyor..."

Bu yazıda ayrıca T.C.'nin çeşitli girişim ve yöntemlerle PKK'ye karşı bir alternatif bulmak istediği üzerinde duruluyor.

TC Devleti, onüç yıldır halkı için savaş veren PKK'yi Kürt halkının temsilcisi görmemekten ve alternatif aramaktan vazgeçmelidir. Ordusunu Güney Kürdistan'dan derhal çekmeli ve işgali durdurmalıdır. Emperyalizmin oyuncağı ve suç ortağı olmayı bırakmalıdır. Yineliyoruz: Sömürgeci yöntemlerle ezme ve işgal yoluyla Kürt sorununu çözemezsiniz. Ne de sorunun varlığını yadsıyarak bir yere ulaşabilirsiniz. Yapılacak olan derhal, siyasal çözüm için tıkanan yolların bir barış anlaşmasıyla açılmasıdır. Onüç yıldan beri devam eden bu kirli savaş durdurulmalıdır. Halk mücadelesi gerilla savaşına dönüştürüldüğünde kuşaklar boyu sürer; sömürgeci bozuntuları ve taklitçilerini eninde sonunda dize getirir...

Yaşasın Kürt halkının haklı mücadelesi!
Yaşasın halkların kardeşliği!

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 1 kitap göndererek abone olunabilir.
Yazışma adresi: PO Box 513 London, N1 4AR
★ Web site adresi: http://members.aol.com/TKPIS
E-Mail adresi 1: mesajis@aol.com
E-Mail adresi 2: sohbetis@aol.com
★ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

ORDU, GÜNEY KÜRDİSTAN'DAN DERHAL ÇIK!

Devletin bunalımı derinleşiyor. Burjuvazi de her yolu deneyerek bu bunalımdan çıkmanın yollarını arıyor. Karşı devrim cephesini büyütmeye, devrimin etki alanını daraltmaya çalışıyor. Öte yanda, sıradan insan bile televizyonun karşısına geçtiğinde, "bıktık kardeşim bu adamlardan" diyerek öfkesini dile getiriyor. Anketler, %70 civarında insanın parlementoya güvenmediğini ortaya koyuyor. Yine aynı oranda insan darbe de istemiyor. Kısacası, burjuvazinin kendi "yasal" yollarıyla yönetme yolları tükeniyor.

Açmaz ekonomik bunalım üzerinde yükselmiştir. Dünyadaki pazar paylaşımında ülkesini rahatlatacak bir pay kapamayan Türkiye burjuvazisi, saldırganlaşmakta, çevre ülkelere emperyalist emellerle saldırgan tutumlar almakta, işgalci bir ülke olmak için uygun zaman kollamaktadır.

Kürt halkının burjuvaziden çektikleri ortadadır. O toprakları iç sömürgesi yapmış olan Türk burjuvazisi, daha düne kadar "Türkiye'de Kürt yoktur" yalanlarıyla insanları kandırmış, verilen kararlı mücadele sonucunda da Kürt ulusu üzerinde yoğun baskı uygulamış, verilen mücadeleyi her yolu deneyerek yoketmeye çalışmıştır. Kürt ve Türk emekçileri arasındaki dayanışmanın yükselmesi, Türkiye burjuvazini korkutmuştur.

Susurluk olayının devlet olduğu, bu *devlet çetesinin* Kürt ve Türk emekçi ve devrimcilerine karşı işleyen bir çete olduğu, kazada ölenlerin kimliklerinden ortaya çıkar. Bu olay geniş emekçi kesimlerde, ortak düşmana karşı ortak mücadele etme ruhunu geliştirmiştir. Ordu ise, karşı devrimin askeri ve psikolojik koşullarını hazırlamaya girişmiştir. Kürt ulusunun en demokratik istemlerini sınır ötesi hareketlerle yok etmeye, Türkiye emekçi halkıyla ve işçi sınıfıyla devrim için birleşme yollarını tıkamaya çalışıyor. Kürt ulusunun en küçük demokratik hakkının bile güvencesi devrimdir.

Bu temelde yükselen saldırganlık bugün Güney Kürdistan topraklarına giriyor. Biz Türkiye Komünist Partisi olarak, "ordu derhal Güney Kürdistan topraklarından çık, Kürtler üzerinde imha politikasına derhal son ver" diyoruz.

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi

8 YILLIK EĞİTİM YETMEZ

Yıllardır yaşanan ekonomik krizin üstüne gelen siyasal kriz ortamında artık eskisi gibi yaşamak istemeyen işçi-emekçi halk yığınlarının tepkilerinde gözle görülür bir yükselmenin ortaya çıkması nesnel bir durumun, **devrimci durumun** varlığını gösteriyor. Hızla yol ayrımına, devrim-karşı devrim kavşağına ilerleyen ülkemizde karşı devrim üç yoldan gelebilir:

1. İslamcı-siyasal hareket (şeriat) eliyle,
2. Ordu eliyle,
3. Sivil-faşist parti eliyle.

Türkiye'de egemen sınıf burjuvazinin yaşadığı siyasal kriz giderek tırmanıyor. Ortak hareket etme yeteneğini yitiren burjuvazinin çeşitli kesimleri arasındaki çelişki gittikçe derinleşiyor. Burjuvazi yönetemiyor. Bunun en çarpıcı örneklerinden birisi de şudur: Milli Güvenlik Kurulu (MGK), 28 Şubat toplantısında aldığı "8 yıllık kesintisiz eğitim" kararı ile İmam Hatip liselerinin orta kısımlarının kapanacağını gören şeriatçı parti (RP) kendisinin militan deposu (liberallerin deyişiyle arka bahçesi) olarak gördüğü bu okulların kaptaılmasına izin vermeyeceğini söylüyor.

Bu olanların altında yatanı şöyle izah edelim:

İslamcı-siyasal hareket Türkiye kapitalizminin uzun erimli çıkarlarıyla ters düşmektedir. Bir kez dünya ile entegrasyon yolunda şeriat bir engeldir. Muhalefette giderek güçlenen Refah Partisi'ni iktidara alıp orada yıpratarak sahte 'laiklik' söylemleriyle, ordu eliyle gelebilecek bir faşizmin taban desteği yaratılmaya çalışıyor. Buna karşı uyanık olmalıyız.

Türkiye laik bir ülke değildir. Laiklik, dinin devletten ve eğitimden ayrılması ve dinin tamamen özel bir mesele olmasıdır. Devlet, trilyonlarla ölçülen bütçeye sahip Diyanet İşleri Başkanlığı ile, resmi, gayrı-resmi binlerce kuran kursu ile, imam hatip liseleri, zorunlu din dersleri ile anayasasından pratik uygulamalarına kadar laiklikten çok uzaktır.

Aydınlığın, bilimin düşmanı karanlık şeriat ile elbette mücadele edilecektir. Ama bu mücadeleyi emekçi halk yığınları verecektir. Yoksa üç kez darbe ile iktidara gelen ordu değil.

Bu rezil düzende işgücünü satarak geçinen işçi ve emekçi çocuklarına eğitim hakkı tanınmıyor. Zengin çocukları, özel okullarda, özel öğretmenlerde eğitim görürken, yoksullar çocuklarına defter, kitap almakta zorlanıyorlar ne şeriat, ne ordu halkımızın umudu değildir. Herkese eşit-parasız-bilimsel bir eğitim ancak işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın birleşik, örgütlü, dişe diş mücadelesi ile halkın iktidara gelmesi ile kazanılacaktır.

İ. G. Genç

HAMZA YOLDAŞ KAVGAMIZDA YAŞIYOR!

25 Haziran 1980'de faşistler pusu kurarak bir yoldaşımızı kavgadan uzaklaştırdıklarını, Hamza'ları kavgadan kaçırabileceklerini zannetiler. Ama her zamanki gibi yine yanıldılar. Kahpe kurşunlarıyla bedenen aramızdan ayırdıkları Hamza Demir yoldaş kavgamızda, mücadelemizde bütün şehitlerimiz gibi bir bayrak olarak dalgalanmakta, zaferden zafere koşmakta, kavganın en önünde gitmektedir.

Bu kavga, zafere kadar sürecektir. Hamza yoldaş, yerini Hamza'lar alıyor. Sana ve tüm şehitlerimize sözümüz devam ediyor: TKP'li ölür ama TKP ölmez!

Son nefesinde, "TKP'nin savaşı devam edecek" diye haykıran yoldaşımız en önlerde koşuyor, kavgayı göğüslüyor.

Selam olsun partinin şehitlerine!

R. Yürükoğlu

1 MAYIS 97'NİN DERSLERİ

İşçinin Sesi'nin Şubat 97, 447. sayısında, 1 Mayıs 97, "ülkenin önümüzdeki yakın evrede gideceği yönü belli edecek, derinleşmekte olan devrimci durumun nasıl bir seyir izleyeceğini gösterecektir" demiştik. Şimdi, 1 Mayıs'ın gösterdiklerini, en önemli çizgileri içinde ele alalım.

DEVRİMCİ HAREKET AÇISINDAN 1 MAYIS

* Devrimci basının da kabul ettiği gibi, genel olarak devrimci hareket geçen yıldan daha az sayılarla yürüdü. Geçen yılki düzeyini koruyan belki bir ya da iki örgüt sayılabilir. Sayılar her zaman çok önemli değildir. Örneğin, barışçıl bir dönemde 300-400 kişilik bir miting yığınsal kabul edilebilir. Ama devrimci durumda, ama 1 Mayıs'la aynı haftalar ve aylar içinde 100 binlerin demokrasi istemiyle alanlara aktığı, dahası, sendika kortejleriyle alana gelen işçi sayısının geçen yıldan fazla olduğu Türkiye'de, üzerinde çok dikkatle durulması gereken bir olgudur.

* Devrimci hareket alana giremedi. Bu yıl girişim burjuvazideydi, çünkü geçen yılın dersleri iyi çıkarılamamıştı. Devrimci hareket 1 Mayıs'a iyi hazırlık yapmamıştı. İstanbul'a 20 bin polis kondu. Kapalı kapılar ardında sendikacılarla anlaşıldı, devrimci hareketle işçiler birbirinden koparıldı. Sendika liderleri, daha geçen 1 Mayıs'ın ardından, "devrimcileri bir daha aramıza sokmayacağız, olmazsa kırlarda kutlarız" demişlerdi. Bunlara önlem getirilemedi. Gelebilecek her türlü hileyi hesaplayıp, önlemlerini önceden almak gerekirdi. Bu taktik ustalık gösterilemedi. Flama açmadan alana girmek ve orada eylemi yükseltmek bile düşünülebilirdi. Geçen yılın büyük başarısını hazırlıyan en önemli bir etken, işçi yığınıyla birleşmek olmuştu.

* Devrimci hareket **birliğini sağlayamadı, birlik içinde davranamadı**. Devrimci hareketin birliği sorununda rekabetçilik, yararcılık, "hegemonyacılık", örgüt çıkarcılığı gibi tutumlar aşılamadı. Oysa, devrimci birliğin, örgütlerin reklamı için değil, yığınların devrim mücadelesini geliştirmek için zorunlu olduğu gerçeğini unutmamalıyız. Devrimci saflardaki bu birlik yokluğu, hatta asgari düzeydeki uygar ilişkilerin bile zaman zaman zorlanması, halkın devrim mücadelesini geliştirme sürecine, bir bütün olarak devrimci harekete ve de tek tek tüm örgütlere zarar vermektedir.

* Sendikalar geçen yıldan daha kalabalıktı. Bu da önemli bir noktadır. Alana gelen işçi, sendika bayrağı altında geliyor diye sendika bürokratıyla aynı kafada sayılmamalıdır. O, işçi disipliniyle örgütünün ardında yürüyor ama çoğunluğu devrimci duygu sahibidir. Böyle olduğunu geçen 1 Mayıs'da da gördük. İşçilerin bu yıl alana daha yığınsal gelmesi ama devrimci hareketin alanın dışında kalması ve işçilerin arasından da alana çıkamaması, tüm devrimci hareket olarak şu canalıcı zaafımızı da ortaya koymuştur: Devrimci hareketin işçi sınıfı içindeki, **üretim birimi temelindeki çalışması son derece yetersizdir.**

* 1 Mayıs 97'ye giden süreçte ve 1 Mayıs'da, geneliyle devrimci hareket, **yığın çizgisini yakalayamadı,** yığın tepkisini eline alamadı. "Susurluk", "şeriat" gibi milyonların benimsediği hedefler liberallerin, yasal sosyalistlerin elinde kaldı. Halkın tepkisi bir de bu nedenle devrimci saflara taşınamadı.

ÜÇ ÖNEMLİ SONUÇ

1 Mayıs 97, hem devrimci hareket açısından gösterdikleriyle ve hem de asıl olarak toplumdaki sınıfların konumları ve toplumsal-siyasal ortam açısından 3 önemli olguyu ortaya koymuştur.

1. 1 Mayıs 97, devrimci durumun iniş çıkışları içinde bir **duraklama** döneminden geçilmekte olduğunu göstermiştir.

Devrimci durum **nesnel** bir ortamdır. Zıplamalar ve gerilemelerle dolu olan bu süreçte devrimci müdahalenin rolü, eski dönemlere göre büyür ama yine de herşey değildir. Bu görünen duraklamada öznel etmenin yetersizliğinin de payı mutlaka vardır ama belirleyici değildir.

Devrimci harekette 1 Mayıs 97 üzerine bizce yanlış bir tartışma yürütülmektedir. Bir bölüm, militan yığın hareketindeki gerilemeyi göstermekte, dolayısıyla olgunun nesnelliğinin altını çizmektedir. Bunu da, kendi örgütlerindeki gerilemeyi açıklamada kullanmaktadır. Militan yığın eyleminde bir gerilemeden söz edilebilir ama şu gerçeği de hiç unutmamak gerekir ki, daha ılımlı düzeyde **demokratik yığın hareketinde büyük bir genişleme** vardır. Öyleyse, bugünkü **geçici** durum, militanlıktaki düşüş pahasına demokratik hareketin milyonlara genişlemesinden başka bir şey değildir. Örgütlerin seferber ettikleri sayılardaki düşüşü bire bir biçimde nesnel ortamla açıklamaya çalışmak inandırıcı olamaz.

1 Mayıs üzerinde yürüyen tartışmanın öteki ucu ise, o da yığın hareketinde bir duraklama olduğunu net cümlelerle olmasa da söylemekte ama devrimci örgütler zaaflarını aşabilselerdi bu durum ortaya çıkmazdı demektedir. Dolayısıyla, tüm bir toplumsal oluşumu öznel müdahaleye bağlamakta ve bunu da öteki örgütleri eleştiride kullanmaktadır.

Bizce, militan yığın hareketindeki duraklamayla, devrimci örgütlerdeki gerilemeyi, ki ikisi de doğrudur, birbirine bire bir bağlamadan ele almak ve nedenlerini göstermek gerekir. Çünkü devrimci örgütler yığın hareketi içinde henüz denizde bir damla gibidir. Böyle olduğu için, devrimci örgütler olarak bu 1 Mayıs'da zaaflarımızı aşabilseydik, geçen yıldan da daha büyük yürüyebilirdik, ama bu, devrimci durumda bir duraklama olmadığı anlamına gelmezdi. Öte yanda, zaaflarını aşabilmiş ve geçen yıldan daha büyük sayıları seferber edebilmiş bir hareket, devrimci durumdaki duraklamayı da önleyemezdi. Çünkü, "ne devrimci durum, ne de devrimci durumun ara aşamaları örgütlerin eseri değildir. Örgütler yapabildiklerini yaparlar ama nesnel durum yansır." (*İşçinin Sesi*, sayı 447.)

2. 1 Mayıs 97, legal yapıların daha hızlı ilerlediğini göstermiştir. Bu da son derece doğaldır çünkü yığınlar keskin ve kökten çözümlere, devrimci çözümlere, daha ılımlı çözümleri denemeden, onların kofluğunu anlamadan, onları tüketmeden gelmez. "Su kolay bulduğu yoldan akar." Yığınlar da önce daha ılımlı "çözümlere" akar. Türkiye'de bugün olan budur. Beşyüz binlik Livaneli konseri, 100 binlik ÖDEP mitingi, milyonların katıldığı "bir dakikalık karanlık" eylemi. Bu durumun üzerinde dikkatle düşünmek gerekir.

Şu ya da bu denli büyük ödünlerle de olsa legal olanakların varlığı koşullarında, gerçek devrimci olan illegal hareketin aynı hızda büyümesi son derece güçtür. Hele kendisine kan taşıyacak legal yapıları yeterince kuramamışsa, ya da kurduklarını da illegal mantıkla yürütüyorsa.

1 Mayıs 97 açıkça göstermiştir ki, ortamın ve olanakların gerisine düşmek istemiyorsak, önümüzdeki dönemde, yığınları☛

örgütlemek için ağırlığıyla legal **yeni örgütlenme biçimleri** geliştirmeliyiz. Legal yapılarımızı arttırmak ve bunları başarılı, militan ve atak merkezler yapmak, öte yanda bu yapıları en başta kendi amaçlarına uygun biçimde çalıştırmak, "kaba kumandacı" anlayışlarla illegal örgüt gibi yönetmemek bizim için en önemli hedefler arasındadır. Bunun yanında, sendikalarda çalışmayı arttırmak da bir o kadar önemlidir. Parti örgütlerinin bulunduğu bölgelerde **Meclislere** daha aktif katılım zorunludur. Tüm meşru zeminlerde halkın istemlerini günün koşullarına uygun bir üslupla seslendirmeliyiz.

3. Evet, devrimci durumda bir duraklamadan söz edilebilir, evet, legal yapıların daha hızlı ilerlediğine işaret edilebilir ama bu gidişi devrimci hareket de farketmeden körüklüyor. Çünkü devrimci hareket özellikle son bir yılda yığın çizgisini elinden kaçırdı, **gündemi elinde tutamadı**. (Bu demektir ki, toplumun nabzını iyi tutamadı.)

Devrimci hareket neden gündemi elinden kaçırdı? Çünkü bizce "laiklik", "şeriat" ve "olağan burjuva devleti" gibi konularda ideolojik netliğe sahip değildir. Siyasal İslamcıları, şeratçıları nereye koyacağını, nasıl tanımlayacağını bilemiyor. Hatta zaman zaman, ortak düşman burjuva devletine karşı bağlaşıklık yapılacak bir güç olarak değerlendiriyor. Laiklik-şeriatçı kavgasını "yapay gündem" olarak değerlendirenler bile var. Devrimci hareketin siyasal islama yaklaşımı böyle bulanık ve yer yer de son derece yanlış iken, ama geçtiğimiz yılın en önde gelen yığınsal mücadele odağı, laiklik ve şeriat oldu. Bu durumda devrimci hareketin gündemi elinden kaçırması çok şaşırtıcı olmasa gerek.

Önümüzdeki dönemde de laiklik-şeriat çelişkisi toplumun **baş çelişkisi** olmaya devam edecektir ve inanıyorum ki, yığın mücadelesinin ısrarla bu hattan gidişi, gerçekten devrimi hedefleyen ve dolayısıyla yığınlardan uzak düşemeyecek olan tüm devrimci örgütleri konu üzerinde netliğe götürecektir.

Devrimci hareket son bir yılda yığın çizgisini elinden kaçırdığı, gündemi elinde tutamadığı için, **demokrasi mücadelesini de başarıyla verememektedir.** Toplumdaki gerçek gündeme kendi çözümleri ve tutumlarıyla müdahale edememektedir. Oysa, demokrasi mücadelesini hakkıyla veremeyen bir hareketin geleceği parlak olamaz.

Bugünün toplum çapındaki gündemi 3 maddeyle belirlenmektedir:

1. Şeriata karşı kesin-katı tutum ve laikliği (Türkiye'de var olan güdük biçimini de değil, aslını) ikircimsiz savunma.
2. Susurluk olgusuna karşı mücadele.
3. Kürt halkının zor bir dönemden geçen mücadelesine tam destek.

Bu üç konuda da devrimci hareket geçtiğimiz yılda konuların şampiyonluğunu yapamamıştır. Dolayısıyla, halkın nabzını tutma ve gündemdeki asıl sorunlarla ilgili eylem yapmada büyük bir düşüş göstermiştir.

Şeriatçı harekete karşı net ve kesin bir tutum alınmıyor. Refah Partisi'nin keskin çıkışlarına karşı devrimci hareketten bir yanıt gelmiyor. Oysa, laiklik konusu, kimilerinin sandığı gibi, "sınıf mücadelesini saptırmak" değildir. Tam tersine, günümüz Türkiye'sinde sınıf mücadelesinin görünümlerinin başta gelenidir, toplumun baş çelişkisidir.

Marks ve Engels, *Manifesto*'da işçi sınıfı ve devrimciler için demokrasi mücadelesinin canalıcı önemini göstermişlerdir. Laiklik savunulmadan demokrasi nasıl savunulacaktır? İlahi emirler altında biçimlenen bir devlette halkın iradesinden söz edilebilir mi? Laiklik olmadan yasamanın üstünlüğü (ki devrimcilerin kuracağı düzende de esastır) nasıl olabilir? Laiklik olmadan "bağımsız yargı" nasıl olabilir?

Susurluk da öyle. Susurluk olayının tepki tabanı çok geniştir ama devrimci hareket geneliyle bunu da iyi değerlendirememiştir. Görüldüğü kadarıyla, bir örgüt dışında, "Susurluk'taki devletten hesap soralım" belgisi çevresinde inatçı bir çalışma yürütülmemiştir.

Kürt halkının mücadelesine yeterli düzeyde aktif bir destek verilmiyor. Söz konusu olan, şu ya da bu örgütün stratejisi ve taktikleri ya da genel hedefleri değil, çeşitli devletler arasında paylaşılmış acılı bir halkın yaşam hakkının savunusudur. Hele bugün, hele ordu "II. Dünya Savaşı'ndan bu yana en büyük mobilizasyon"unu yaşarken, Kürt halkının el uzatılamaz haklarını daha yüksek sesle savunmalıyız. Irak operasyonunun derhal durdurulması için eylemler yükseltmeliyiz. Toplumun her katından gelecek desteğin hepimizi şaşırtacak düzeyde olacağına inanıyorum.

Devrimci hareket ve örgütler, okyanusta büyük dalgaların üzerinde yüzen bir gemi gibidir. Dev gibi dalgalara karşı, onları hiçe sayarak milim yol alınamaz. Ama rüzgarın ve dalganın mantığı doğru kavranırsa, o geminin gidemeyeceği liman da yoktur.

TKP AÇISINDAN 1 MAYIS

İşçinin Sesi'nin Şubat 1997 tarihli 447. sayısında şöyle demiştik: "Bu 1 Mayıs'da alınacak sonuç, gelecek dönemde neleri hedefleyebileceğimizi gösterecektir. 1 Mayıs nasıl gelirse gelsin, örgütün çalışmasının da aynası olacaktır. Partinin pratik çalışmalarının, MK'nın koyduğu amaçlar ve direktifler çerçevesinde ve yine onun ısrarla istediği ruhta yürütülüp yürütülmediği de belli olacaktır."

Evet, belli oldu! Parti çalışmalarının, MK'nın istediği hat üzerinde yürütülmediği iyice ortaya çıktı. Parti örgütü, 1 Mayıs'da her açıdan son derece başarısız kaldı. Örgüt, sayısal hedeflerinin yanına bile yaklaşamadı, geçen yıldan az sayıda yürüdü. Bu durum son ikibuçuk yıllık karmaşık bir sürecin sonucudur ve nedenleri de aynı oranda çeşitli ve karmaşıktır. Ama bu nedenler arasından üçünü öne çıkarıp vurgularsak kimseye haksızlık etmiş olmayız.

* Son ikibuçuk yılda kendi yaralarını sarmaya yoğunlaşan parti merkezi, Türkiye örgütünü yakından denetleyememiştir. Böylece, örgüt ve kadrolar, üst yöneticilerin öznelliklerine açık kalmışlardır. Bunun sonucunda her tarafta komiteler dağıtılmış, yenileri ya kurulmadan tekli ilişki sürdürülmüş, ya da aylar sonra kurulmuştur; parti kültürünü temsil eden en deneyli kadrolar parti dışına itilmiş, parti kültürü kültürsüzlüğe dönüşmeye başlamıştır, öyle ki, Lenin'e göre bir komünistin en önemli iki görevinden biri olan kesenek verme bile giderek unutulan bir uygulama olmaya başlamıştır; organ çalışmasının ve organ kararlarının yerini, üst yöneticinin tekli ilişkileri almıştır vb.
* En önemlisi de, Türkiye üst yönetimi, MK kararlarının ve direktiflerinin birçoğunu uygulamamıştır. Bu yalnızca bir keyfilik değildir, aynı zamanda bir **siyasal çizgi** sorunudur. Sonuçta olan, **sol konuşup sağ adım atmaktır.**
* 1 Mayıs için son derece kötü, plansız, ruhsuz bir çalışma sergilenmiş (örneğin ev gezmeleri, partinin tutumunu emekçilere bire bir anlatma hiç yapılmamıştır) ve bu, durumu daha da ağırlaştırmıştır. Bunların yanı sıra, 1 Mayıs'a hazırlık döneminde örgüt 5 hafta başsız kalmıştır. Bunun haklı bir nedeni de olabilir, ama kabul edilemez.

Sonuçta, üye sayımız bile alana getirilememiştir. Ötesi boş laf. Partimiz bu duruma layık değildir!

Biliyorsunuz, önümüzdeki hedef, zamanından önce bir kongre idi. Açık tartışma da buna yönelikti. Ama 1 Mayıs bu hedefi daha ileriye atmış ve araya yeni bir hedef koymuştur: **Sol konuşup sağ davranan yapıyı kongreden önce kırmak.**

Doğaldır ki her parti liderliği başarı görmek ister ve bu son derece iyi bir duygudur. Uyumlu bir parti içi yaşam da bir parti için önemli başarı noktalarından birisidir. Bu nedenle her parti liderliği sorunsuz, dalaşmasız, o anlamda başarılı bir parti içi yaşam ister. Fakat öyle durumlar vardır ki, böylesi başarıları daha önemli şeyler uğruna, **ilkeler** uğruna kurban edebilme cesaretini göstermek gerekir.

Partide iki farklı çizgi vardır. Birisi, konuştuğu gibi davranan ve davrandığı gibi konuşan sol çizgidir. Ötekisi, konuştuğu gibi davranmayan ve davrandığı gibi de konuşmayan (çünkü o zaman açık düşer) sağ çizgidir. Bu balon eninde sonunda patlayacaktır. Bu noktada iki tutum alınabilir. Ya sorunun özü partilinin önüne serilmeden yapılacak görev değişiklikleriyle bu yöneticiler zaman içinde teker ☞

teker görevlerinden alınır; tabii o zaman kötü bir barış yaşanmış olur; ve parti yaşanan süreçten hiç bir ders ve deneyim çıkartamaz ve sınıf mücadelesinin çeşitli cephelerindeki ustalığını geliştiremez. Ya da balon derhal bir iğne sokarak patlatılır, kötü bir barış yerine iyi bir kavga yeğlenir ve çizgi yeniden tekleşir. Bu yolda heyecanların yükselmesi vardır ama partinin toplu bilincinin paha biçilmez bir deneyim kazanması da vardır.

İkinci yol seçilmiş ve Mayıs ayı içinde yapılan MK toplantısı balonu patlatmıştır. Şimdi yanlışlarla hesaplaşma zamanıdır. Yapılan yanlışlar kasıt ürünü değildir. Şimdi bu yanlışları yapan yoldaşlar için eleştiriyi kabullenip dört elle işe sarılmak vardır. (Öyle de davranıldığına son MK toplantısı ve *İşçinin Sesi*'nin bu sayısında yer alan bazı yazılar tanıktır.) Bu süreçte birçok yoldaşın üzüleceğini, sevdiği yoldaşları eleştirilince acı çekeceğini biliyoruz. Ama davamız öznellik kaldırmıyor. Bu süreçte tek bir hedefimiz olmalıdır: Partimizin güne uygun ideolojik, siyasal ve örgütsel tekliğini kurmak; "TKP yaşıyor, savaşıyor", "dimdik ayakta", "liderimiz Yürükoğlu" gibi belgileri getiren gereksinimleri sonsuza dek toprağa gömmek!

Bizim kimseyle sorunumuz kişisel değildir. Ama şu da tartışma götürmez bir gerçektir ki, son ikibuçuk yılda parti küçülmüş, içe dönmüş, arkadan konuşma – yüze gülme, birbiriyle didişme gibi zehirlere sık rastlanır olmuştur. Sağ çizgi, sağ yaşam biçimi ya partiye bağlı olduğunu gösterecek, eylemiyle özeleştiri verecektir, ya da çizgisine bağlı olduğunu ve bu çizgi seçiminin rastlantısal olmadığını gösterecek ve parti dışına çıkacaktır.

Şimdi kimse bizi bu tutumumuzdan, çizgi farkıyla uyuşmak istemediğimizden dolayı suçlamasın. İki yıla yakın bir zamandır sabırla sürdürülen ve dozu giderek yükselen uyarı, ikaz ve eleştirilerden sonra, örgütün bu gidişiyle hala uzlaşsaydık, balonu patlatmasaydık ne olacaktı? Bugün kendisini, partinin ideolojik ve siyasal konumlarına karşı itirazlar olarak değil, kişiler arası klik amaçlı ilişkiler olarak değil, özellikle örgütsel çalışma yöntemleri ve psikoloji olarak dışa vuran sağ çizgi, parti içinde daha derinleşmek için aylar aylar daha kazanacak ve belki de farklı ideolojik ve siyasal söylemler de edinmiş tam bir klik hareketine dönüşecekti. Parti kültürü daha da ufalanacaktı. Üye kazanma değil, kaybetme sürecekti. Örgütün içi daha da koflaşacaktı. Böyle gidilen bir kongre ise, bu kez balonun değil, bir krizin kaçınılmaz olarak patlayacağı yer olacaktı. En kötüsünden kişiselleşmiş kavgalar kongreyi saracaktı çünkü balon daha önceden patlatılmadığı için ilkeler daha önceden kurban edilmiş olacaktı. İşte o zaman TKP gerçekten yok olabilirdi, hem de "birlik" yoluyla yok edilmiş olurdu. Şimdi ise, kendini yenilemek istemeyenlere partisizlik, partiye onur!

İşçi ve devrim hareketi zorunlu olarak değişik gelişme aşamalarından geçer. Her yeni aşamada bir miktar insan takılıp kalır ve daha ileri yürüyüşe katılmaz. Amacımız kimseyi itmek değildir. Günah keçisi ya da keçileri de aramıyoruz. İsteğimiz, yanlış yapan yoldaşların bugünden sonraki çalışmalarıyla özeleştiri vermeleri ve hiç fire vermeden daha ileri aşamalara yürümektir. Devrimci durum, görülüyor ki, yavaş ilerliyor. Bu durum bize zaman tanıyor. Eksiklerimizi gidermek için yapılması gerekenler ise hiç el titremeden yerine getirilmek zorundadır. ●

"Türkiye Komünist Partisi, T.K.P'em benim, seni düşünüyorum. Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsın" diyen dünya işçi sınıfının büyük ozanı, yoldaşımız Nazım Hikmet'i ölümünün 34. yılında sevgiyle anıyoruz.

NAZIM HİKMET bizimle...

(...)
Ölmekten, oğlum korkmuyorum,
ama ne de olsa
iş arasında bazan,
irkilip ansızın,
yahut yalnızlığında uyku öncesinin
günleri saymak biraz zor.
Dünyaya doymak olmuyor, Memet,
doymak olmuyor...

Dünyada kiracı gibi değil,
yazlığına gelmiş gibi de değil,
yaşa dünyada babanın eviymiş gibi...
Tohuma, toprağa, denize inan,
insana hepsinden önce.
Bulutu, makinayı, kitabı sev,
insanı hepsinden önce.
Kuruyan dalın sönen yıldızın,
sakat hayvanın
duy kederini,
hepsinden önce de insanın.

Sevindirsin seni cümlesi nimetlerin
sevindirsin seni karanlık ve aydınlık,
sevindirsin seni dört mevsim,
ama hepsinden önce insan sevindirsin seni.

Memet,
memleketler içinde bir sirin memlekettir
Türkiye,
bizim memleket,
insanı da su katılmamışı,
çalışkandır, ağırbaşlı, yiğittir,
ama dehşetli fakir.
Çekmiş çekiyor millet.
Lakin güzel gelecek sonu.

Sen bizim orda halkınla beraber
komünizmi kuracaksın,
gözle görecek elle tutacaksın onu.

Memet,
ben dilimden, türkülerimden,
tuzumdan, ekmeğimden uzakta,
anana hasret, sana hasret,
yoldaşlarıma, halkıma hasret öleceğim,
ama sürgünde değil,
gurbet ellerde değil,
öleceğim rüyalarımın memleketinde,
beyaz şehrinde en güzel günlerimin.

Memet,
yavrum
seni Türkiye Komünist Partisi'ne
emanet ediyorum.
Gidiyorum
içim rahat.
Sende daha bir hayli zaman
halkımızda ölümsüz devam edecek
bende tükenen hayat.

Moskova 1955

FABRİKALARDA SENDİKAL ÖRGÜTLENME NASIL OLMALIDIR?

İşçilere sadece örgütlenme isteği yetmez, bu isteği doğru yönetecek sendikal kurmaylık da çok önemlidir. Fabrikada gizli örgütlenmeyle birlikte doğru zamanlamayı yapacak, işçiler içerisinde güven veren, akılcı, yorulmak bilmez bir yöneticilik çok önemlidir

Önce ülkemizin içinde bulunduğu nesnelliği ve buna bağlı olarak işçilerin durumunu ve sendikaların nasıl bir tutum içinde olduğunu doğru değerlendirmek zorundayız. Devrimciler nesnel durumu görmek istedikleri gibi değil, olduğu gibi görmek zorundadırlar. Başarı, doğru nesnellik, bu nesnellik üzerine oturtulan metodlu emek, süreklilik, akılcılık ve militanlıkla gelecektir.

Bölgemizde (yapılmış ya da yapılmakta olan) fabrika örgütlenmelerinde ders çıkarılması gereken birçok örnekle karşılaşıyoruz. Ayrıca işçi arkadaşlarımızın da fabrikalarında yaşadıkları başarılı ve başarısız örnekleri gazetemize göndermelerini isteriz. Başarılı-başarısız deneylerden alınması gereken dersleri kendimizde tutmayıp, diğer işçi arkadaşlarımızın da öğrenmesi için yazarsak önemli bir görevi yerine getirmiş oluruz.

Görülen somut durum şudur: Fabrikalarda başlatılan sendikal faaliyetler başarısızlıkla sonuçlanıyor, işçiler hüsranla karşılaşıyor, arkasından da işçiler arasında güvensizlik ve moralsizlik yayılıyor. Tekstil örgütlenmesinde bunun örneklerini sıkça görüyoruz. Böyle bir durum varsa biz bunun nedenleri, neden başarısız olduğumuzu araştırıp bulmak zorundayız.

Detaylı ve planlı çalışmalıyız

Sendikalar işçilerin örgütlenmesinde canlı, güven veren bir tutum içinde değildirler. Devrimci örgütler, sendikaların ve işçilerin durumları doğru değerlendirmeden kendi örgüt reklamlarını yaparak, işçilerin korunmasına ve dikkatli örgütlenmeye dikkat etmeyerek büyük hatalar işlemektedirler. Ayrıca örgütlenmeler, sendikalar yasasını ve örgütlenme normalarını bilen uzman kişiler tarafından yönetilmemektedir. Patronlar fabrikalarında sendika istemiyor, sendikal örgütlenmeye karşı tutumları çok sert ve uzlaşmasızdır. İlk başta düşmanın gücünü ve tutumunu doğru değerlendirmek zorundayız. Bu iş bu kadar kolay olsa, sendikal haklardan faydalanan işçi sayısı 1.5 milyon olur muydu? Bugün tahmini olarak Türkiye'de yaklaşık 20 milyon işçi sendikasız ve sigortasızdır. Hangi işçi daha ileri, daha fazla haklardan faydalanmak sendikalı ve sigortalı olmak istemez?

Evet, anayasada, sendikalaşmanın işçilerin hakkı oldu söyleniyor ama siz gelin bunu pratikte görün. İşçiler, sendikaya üye olmanın hiç de anayasada olduğu gibi olmadığını çok iyi bilirler. İşçilerin doğal konspiratif, titiz, dikkatli tavırları, patronların acımasız tutumlarından gelir. İşçiler dikkatsiz, boşboğaz çalışmanın kendilerine zarar verdiğini çok iyi bilir. Kısacası Türkiye'deki sendikal haklar laftır, örgütlenme çalışması gizli, hem de ezici çoğunluğu sağlayıncaya kadar gizli yapılmak zorundadır. Çünkü işveren sendikal örgülenmeyi sezdiği anda ağırlıklı olarak 13. maddeyi uygulayarak özellikle öncü işçileri kıdem ve ihbar tazminatlarını ödeyerek işten atar. Bunun karşısında, sendikal örgütlenmede işverenleri ciddi olarak sınırlayan yasa hükümleri yoktur. Öncelikle bunu iyi bilmek zorundayız. İşçiler üzerinde işverenlerin, devletin küçümsenmeyecek bir basıncı vardır. Bu durum örgütlenmedeki zaafın önemli sebeplerden bir tanesidir.

Böyle bir durumu aşamaz mıyız? Tabii ki aşarız, işçiler bugüne kadar buna benzer hatta bundan daha zor koşulları aşarak geldiler. Fakat, işçilerin önündeki açmaz bir değil ki! Bu açmazı aşmak için sınıf sendikacılığı gerekli. İşçiler böylelikle ikinci büyük açmazla da karşı karşıya kalıyorlar. Yani işçi engelli koşucu gibi yüksek çıtayı aşıyor, ardından askerdeki gibi koskoca İtalyan çubuğu çıkıyor, orayı inip çıkıyor, ardından halatla direğe çıkmak geliyor. İşçi mi, Eğridir komanda birliğinde asker mi, belli değil!

İşçilere sadece örgütlenme isteği yetmez, bu isteği doğru yönetecek sendikal kurmaylık da çok önemlidir. Fabrikada gizli örgütlenmeyle birlikte doğru zamanlamayı yapacak, işçiler içerisinde güven veren, akılcı, yorulmak bilmez bir yöneticilik çok önemlidir ve bu da işin kilididir. İşçiler böyle bir yöneticilikten yoksundur. Bazı sendikalarda kısmen de olsa doğru sendikal örgütlenmeye gayret gösterildiğini görüyoruz. Bu tip gayretli, akılcı ve militan örgütlenmelerde sendikaşmanın başarı ile sonuçlandırıldığını ve işçilerin ileri haklar aldıklarını görüyoruz.

Doğru sendikal kurmaylığın fabrikadaki başarısı, örgütlenmedeki önemli işlevinin örnekleriyle ortadadır. Fakat durumu genel nesnelliği ile değerlendirmek zorundayız. İşçiler üzerinde işverenlerin -devleti ve yasalarıyla- büyük bir baskısı vardır, ayrıca sendikalar da işçilere doğru kurmaylık yapmayan uzlaşmacı, bürokrat sendikalardır. Böylelikle işçiler çölde sipersiz ateş altında kalmış askerler durumundadırlar. O zaman kendimize şu soruyu sormamız gerekiyor: Ne yapacağız, bu engeli nasıl aşacağız? Başarı zoru görmekle, zora karşı tedbirleri almakla başlar. Fakat ne yazık ki biz bunu göremiyoruz. Son günlerde gördüklerimiz, ayrıca yaşadığımız yüzlerce örnek bunu anlatıyor.

Bunu aşmanın tek yolu, durumu abartmadan olduğu gibi işçilere anlatmaktadır. Ne yazık ki bazı siyasal örgütlerin reklam için yapmış oldukları örgütlenmeler fiyasko ile sonuçlanmıştır ve sonuçlanmak zorundadır. O halde böyle bir durumda örgütlenmek istiyorsak, böyle bir kararlılık varsa, devletin, yasaların, işverenlerin, uzlaşmacı sendikacıların engelini aşarak kesin olarak örgütleneceğiz diyorsak, iki kilit tutum vardır: Gizli çalışma ve bedel ödemeye hazır bir kararlılık. Ancak oya işler gibi yavaş yavaş ve ikna ederek, başarının dikkatli bir çalışma ile sağlayacağımız ezici çoğunlukta olduğunu mutlaka bilerek işçilere göstermek zorundayız.

Fabrika örgütlenmesinde doğru seçim çok önemlidir. Örgütlenmede başarı kazanacabileceğimiz fabrikanın seçimine dikkat etmeli, iş kapasitesi ve bağlantılarını, neyin işverenin direncini kıracağını dikkate almalıyız. Taahütlerini yerine getiremeyen işveren bizim dikkatli ve çözülmeyen örgütlenmemiz karşısında geri adım atmak ve işçilerin sendikalarda örgütlenmesini kabul etmek zorunda kalacaktır.

Örgütlenmede, acele etmeden, en iyi işçilerden gizli bir komite kurulmalıdır. İlk günlerde gizlilik çok çok önemlidir. Örgütlenme profesyonelce yapılmalıdır, amatörlük ciddi tehlikeler doğuracaktır. Fabrikanın bölümleri tek tek çıkarılmalı, işçi sayısı eksiksiz tespit edilmelidir. Yuvarlak, gelişi güzel tespitler ileride tedavisi zor durumlarla bizi karşı karşıya getirir. Fabrika bölümlerinden en önemlileri üzerinde örgütlenmeye yoğunlaşmalı, emek üretimde stratejik merkezlere kaydırılmalıdır. Örneğin, bir fabrikada A, B, C, D, E, F, G bölümleri var. Bunlar içinde en önemli bölüm A olsun. O zaman temel örgütlenmemizi A üzerinde kuracağız. Daha sonra da önem sırasına göre diğer bölümlere komite kurmaya başlayacağız. Bölümlerde örgütlenirken, patron yanlısı, faşist, şeriatçı işçiler tespit edilmeli, oyunlara karşı çok dikkatli olunmalıdır. İşçilere de işin zorluğu ile birlikte başarının sıkı örgütlenmeye, en zor anda çözülmeyecek birliğimize ve tutkunluğumuza bağlı olduğu ısrarla anlatılmalı, doğacak durumların baştan tedbirleri alınarak, akılcı ve zora dayalı bir çalışma geliştirilmelidir.

Örgütlenmede büyük zaaf, düzensiz, detaylara inmeden yapılan çalışmadır. Sıkı bir örgütlenmeden sonra üye kaydı, en güvenilir unsurlardan aşağıya doğru tek tek, kimse birbirinin üye olduğunu bilmeden yapılmalıdır. Ayrıca üye kayıtlarında hata yapılmamalı, uyulması gerekli bürokratik kurallar harfi harfine uygulanmalıdır. Bu dönem, buzlu bir yolda zincirsiz giden arabanın durumuna benzer. En ufak bir fren ya da gereksiz hızla altından kalkmayacağımız durumlarla karşılaşırız. Bir örnek verirsek, bildiğimiz gibi fabrikada sendikal örgütlenmeyi kazanabilmek için işçi sayısının yarıdan bir fazlasını kazanmamız gerekiyor. Fakat fabrikada sendikal örgütlenmeyi başarmak için yarıdan bir fazla yetmez. Çünkü patron ve devlet her türlü yolu deneyerek sendikal örgütlemeyi başarısız kılmak için uğraşacaktır. Örneğin bir fabrikada 200 işçi olsun. Biz de☞

bu fabrikada sendikal örgütlenmeyi başarmak istiyoruz.

İlk başta fabrikada patronun değişmez blok gücünü dikkatli bir şekilde tespit etmek zorundayız. Çünkü yasaya göre işveren ve işveren vekilinin dışındaki herkes fabrikada işçidir. Buradan hareket ederek fabrikada patronun taraftarı olan en az 50 kişi vardır. Bunların da önemli bir kesimi muhasebe, idari kesim gibi kendine yakın kesimdir. Böyle bir fabrikada sendikal örgütlenmeyi kazanmamız için 150 işçiyi sendikaya üye yapmalıyız. Yarıdan bir fazla gibi rahat bir çalışma ruhunda olursak sorunumuz hüsran olacaktır. Çalışmalarımız dikkatli ve titiz bir şekilde yapıldıysa, sıkı bir örgütlenmemiz varsa, yetkiyi zaten alacağız. Fakat patron ne yapıp edip örgütlenmeyi kırmak için her türlü gayreti sarfedecektir. İçimizden bazılarını korku, para, mevki gibi vaadlerle istifaya zorlayacaktır. Hatta bazı işçi arkadaşlarımızı işten atacaklardır. İşten atılan arkadaşlara sahip çıkmak çok önemlidir.

İşten atılan işçi arkadaşlar her gün işçi arkadaşlarıyla birlikte fabrikaya gelip fabrikanın önünde direnişi sürdürmelidir. Ayrıca, işten atılan işçilerin parasal sorunu dayanışma ile mutlaka çözülmelidir. Bu an kilit bir andır. Sıkı bir dayanışma, paylaşma patronun direnişini kırar. Bu aşamada işçilere sahip çıkmazsan, işçiler de maddi sıkıntı içerisine düşerse, örgütlenme ciddi bir yara alabilir, hatta çözülme ihtimali de olabilir. Onun için her düzeyde dayanışmanın önemi çok büyüktür. Artık açıktan mücadelenin başladığı bu dönemde moral ve neşe yüksek tutulmalıdır. Her türlü gelişme işçilerin denetimi altında olmalıdır.

Yetki aldıktan sonra yeni bir dönem başlayacaktır. İşten atılan arkadaşların işe alınması ilkesel bir tutum olmalı, bu konuda kararlı bir tutum alınmalıdır. Şu akıldan çıkarılmamalıdır: Su uyur düşman uyumaz. Patronlar işçinin düşmanıdır. Sömürüsünü artırmak için yeni oyunlar tezgahlayarak birliğimizi bozmaya çalışacaktır. Çünkü birliğimiz patronun sömürüsünü azaltmaktadır. İşçiler birliklerini bozmaya çalışan inatçı işçi düşmanlarına karşı cezalandırma ekipleri kurup bu unsuların seslerini kesmelidirler. Sonuç olarak örgütlenme ve yetkinin böyle bir çabayla geleceğine inanıyoruz. ●

S. Serin

YETER Kİ NİYET BOZUK OLMASIN!

Komünist partisinde boykot olmaz, komünistin görevi partisini büyütmektir. Komünistin partisini büyütmekten başka, yığınların öncüsü olmaktan başka ne düşüncesi olabilir? Niyetli komünistin en güzel özelliği, alçakgönüllülükten başka ne olabilir? Bu özelliğe sahip olmayan komünistin ne kendisine, ne sınıfa, ne de komünist partisine hiç bir hayrı yoktur.

Önder Egemen

Parti deneyimleri diyoruz, bunların partimize ulaşması diyoruz, o zaman yazacağız, yazacağız, ki deneyimler ortaya çıksın, tüm komünistler için ciddi kazanımlar olsun, sonuçta partimiz kazançlı çıksın.

Partimiz de aynı bir sınıf gibi, onun içindeki niyetli niyetsiz, gösterişli gösterişsiz davranışlarıyla canlı bir organizmadır. Yaşam acımasız, çuval dik durmuyor, mızrak çuvala sığmıyor, mutlaka bir yeri delip çıkıyor. Fakat şunu hiç unutmayalım ki, sonuç olarak yapan kendine yapıyor. Başkasını kandırmak demek, kişinin kendisini kandırması demektir. Kendini kandırmak çürümedir, kokuşmadır. Kendinden yayılan pis kokuyu ilk duyan yine kişinin kendisidir. Kokuyu duyduğu zaman da, "bu koku nereden geliyor" diyen kişinin, kokuyu yayan kişi olduğu deneylerle sabittir. Kısaca bu koku benden diyebilmek gerekir. Başkalarında birşeyler aramak, kendini küçük burjuva korkaklığıyla korumak kişiliksizleşmektir, zavallı bir duruma düşmektir. Açıklık, açıkça koyabilmek, temizliğin, kişiliğin, inancın, komünistiğin en güzel ifadesidir.

Komünist partisinde boykot olmaz, komünistin görevi partisini büyütmektir. Komünistin partisini büyütmekten başka, yığınların öncüsü olmaktan başka ne düşüncesi olabilir? Niyetli komünistin en güzel özelliği, alçakgönüllülükten başka ne olabilir? Bu özelliğe sahip olmayan komünistin ne kendisine, ne sınıfa, ne de komünist partisine hiç bir hayrı yoktur. Partili, haklılığını, itirazsız almış olduğu görevde yapacağı başarılı çalışmalarla ispat eder ve eğer kendisine haksızlık yapılmışsa, başarılı çalışmasıyla insanları utandırır. Haklılığını ispat etmek, haksızlık yaptığını iddia etttiğin insanları başarınla utandırmaktır.

Hatasız parti, hatasız komünist olmaz, çalışan parti, çalışan komünist mutlaka hata yapar. Önemli olan yapılan hatayı partiye zarar vermeden, deneyim kazanarak aşmak, komünisti ve komünist partisini karlı çıkarmaktır. Partimizi yöneten tüzük olduğuna göre, mücadelenin tüzük temelinde olması gerekiyor. Tüzük trenin hareket ettiği raylardır. Mücadele rayların dışında, tarlada olmaz. Ne kadar da sancılı olsa, arka arkaya tüneller de gelse, treni terk etmek olmaz. Partinin çıkarı için karanlığı göze alıp, sıkıntıları göze almak gereklidir.

Görev dağılımında hata üyenin tutumundan kaynaklanabilir, sekreterin tutumundan kaynaklanabilir. Her ikisi de insandır, düzeylerinin yetersizliğinden, o andaki koşulların yarattığı gerginlikten, karşılıklı tutumlardan, kariyerist eğilimlerden, kısaca niyetli ve niyetsiz tutumlardan her iki taraf da birbirine karşı hata yapabilir. Kırıcı davranabilir ve partisini zor durumda bırakabilir. Genellikle de, haksızlığa sekreterin altındaki komünistler uğrar. Bu doğrudur. Fakat bu durum, sekreterler hep haksızdır anlayışına bizi götürmemelidir. Sekreterin altındaki komünist haklı da olabilir, haksız da olabilir. Taraf tutmadan, objektif davranarak hareket etmek gereklidir.

Sekreter örgütün önünde duran, örgütü geliştirmeyi amaçlayan deneyimli bir kişi olarak, üyeye ters düşen, daha verimli bir çalışmayı amaçlamış olabilir. Böyle bir uygulama, o bölgede demir atmış, çalışmayı daraltmış olan bazı üyeleri rahatsız edebilir. Partiyi geliştirmek, kararlılık, ileri görüşlülük, verilen kararlarda geri adım atmadan sonuç alıncaya kadar inatçılık gerektirir. Sekreter de böyle bir kararında sonuç alınıncaya kadar kararlı davranabilir. Böyle bir karar bazı parti üyelerini rahatsız edebilir, bazı parti üyeleri tarafından da doğru bulunabilir. Sekreterin, kararlı bir şekilde tüm kırgınlıklara ve boykotlara karşı kararın uygulanması ve sonucun alınması için direnmesi çok önemlidir. Çünkü bazen partide belli bir kesimin direnmesine karşı kararlı bir tutumla doğrular, başarılı çalışmalar hakim kılınmıştır. Yoksa, en ufak bir direnmede zayıflık gösterirseniz partide doğruları hakim kılamazsınız. Yani parti her düzeyde, ideolojik ve örgütsel düzeyde, doğru olanın, onun doğruluğuna inanan insanlar tarafından inatçı bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Kısaca artçı bir çalışmayla, değiştirmeye niyetsiz bir çalışmayla başarılı olunmaz.

Sekreterdeki haklılık temelinde ve inatçılık temelinde ortaya çıkan örgütsel gelişme, üyenin haklılığı temelinde de ortaya çıkabilir. Sekreterin uygulamaya çalıştığı örgütsel model üye tarafından doğru bulunmayabilir ve bu konudaki uyarıları da haklı olabilir. Öyle bir durumda ne olmalıdır? Üye sonuna kadar partinin çıkarı için emeğini ve enerjisini akıtarak, çalışmaları boykot etmeden kararı uygulayarak, doğacak aksaklıkları da sekreterine anlatarak, aynı zamanda sekreterini de geliştirerek, doğru yola çekerek, partizan bir tutum almalıdır.

Yukarıda da söylediğimiz gibi, gerek sekrereterden gerekse üyeden gelen örgütsel hatalar karşılıklı yoldaşça ilişkilerle mutlaka çözülür. Başarının sırrı iletişime yakından bağlıdır. İki kesim de birbirini dikkatli dinleyip, organda geliştirip, organda bu konuyu görüşmeli ve bu sonuç almaya, partiyi büyütmeye hizmet etmelidir. Her iki taraf da örgütsel konularda kendilerine rehber olarak tüzüğü ve partinin son siyasal taktiklerini alırsa ve bu taktiklere uygun düşen örgütlenmeye aktif katılırsa, çözülmeyecek hiçbir sorun yoktur. İş gelip ne kadar komünistiz, ne kadar samimiyiz, ne kadar partiyi büyütmek ve geliştirmek istiyoruza dayanır. Güneş balçıkla sıvanmaz. Niyetinde bozukluk olmayan komünistin gemisi her şiddette fırtınaya dayanır. Yeter ki komünistin yılmak bilmeyen mücadelesi sürsün. ●

PARTİ İÇİ TARTIŞMA

FABRİKA, FABRİKANIN İÇİNDEN PARTİZANCA ÖRGÜTLENİR

Ali Dikmen

Örgütlenmeye toptancı bakışımız, detaylara girmememiz, örgütlenme alanlarıyla ilgili dikkatli çalışma yapmayışımız bizi baltalamaktadır. Hemen hemen her yoldaşın ağzından sakız gibi, "yığınlara gitmeliyiz, tüzükte temel örgütlenme semt ve fabrikalardır, buralarda örgüt kurmalıyız, buralar kalemiz olmalıdır" sözlerini binlerce kez duymuşuzdur. İyi de neden olmuyor? Niye gidilmiyor? Niye örgüt kurulmuyor? Neden buralarda büyüyemiyoruz? Niyet ne olursa olsun sonuç itibarıyla somut verilere bakmak gerekli. Parti, fabrika örgütlenmesinde de, semt örgütlenmesinde de başarılı değildir. Önce her konuda objektif olmak gereklidir. Sebeplerini hiç abartma yapmadan dikkatli bir şekilde inceleyip iyi bir gözlem yapmalıyız.

Her yazı vesilesiyle belirttiğimizi tekrar belirtelim: Partimizin başarılı-başarısız tüm deneyimlerinin, merkez yayın organı *İşçinin Sesi*'ne ulaştırılması son derece önemlidir. Onun için fabrikalarda çalışan tüm işçi yoldaşlar çalışmalarıyla ilgili tüm başarılı-başarısız deneyleri *İşçinin Sesi*'ne mutlaka yazmalıdır.

Şimdi, fabrikalarda nasıl örgütlenmeliyiz, neden bugüne kadar ciddi örgütlenmeler yaratamadık konusunu inceleyelim.

Birinci ve en önemlisi: *Fabrika fabrikanın içerisinden örgütlenir.* Yani fabrikadaki işçiyi dışarıdan ara sıra yanına giderek örgütleyemezsiniz. O zaman önce fabrikada işçi olarak çalışmaya başlayacaksınız. Daha önce işe girmiş işçi arkadaş, çalışan yoldaşı kendisi gibi görecek. Partimiz yer yer şu tip çalışma yapanları da gördü, fabrikaya örgütlenme yapmak için giren yoldaş, sınıfın çalışma koşullarını, psikolojisini dikkate almadan, hemen 'bilinç vermeye başlar', işleri de düzgün yapmaz ve işçiden soyutlanmaya başlar! Tabii böyleleri, fabrika zor geldiği için hemen işi bırakmışlardır. Daha sonra da kendi yanlışlarını görmeden fabrikada çalışan pırıl pırıl proleterlere ağız dolusu küçük burjuva söz söylerler. Ama dikkatli bir şekilde dinlediğin zaman bu tip çalışma yapan yoldaşın kendisinin küçük burjuva bataklığının içinde olduğunu görürsünüz.

İşin kiliti fabrikada ilk başta işçi gibi hem de hiç su katmadan tam işçi sabrı, işçi disiplini, işçi kararlılığı ile çalışmaktır. İşçilerin kopmaz parçası olmalıyız. Bu yapılmazsa, işçiler söyleneni dinlemez, konuşsan da dikkate almaz, "bu bizden değil" deyip geçerler.

Bu bütünlük sağlandıktan sonra ***ikinci*** önemli aşama başlar. Bilgi aşaması. İşçiler bilgili mantıklı, bunun üzerinde yükselen heyecanlı insanı severler ve böyle bir insanın arkasından da ölüme giderler. Fakat böyle bir insanı da kafasının kenarında hiç kuşku kalmayacak bir şekilde defalarca sınarlar.

Bu konulardaki bilgimizi -sendika, sendikal demokrasi vb.- mutlaka arttırmalıyız. Otoritenin fabrikalarda, giderek sendikalarda sağlanması için, doğru bilgilenme işçilerin en çok ilgilendikleri iş yasaları, sendikalar yasalar, SSK yasaları gibi temel konular üzerinde olmalı ve fabrikalarda çalışan yoldaşlarımıza işçiler, bu işin ehli

demelidirler. Dönüp baktığımızda, fabrikalarda çalışan yoldaşlarımızın yasalarla ilgili hiçbir bilgisi olmadığını görüyoruz. Fabrikalarda örgütlenme yapamamamızın, nedenlerinden birisi, bilgi eksikliğidir. Bu hızla giderilmelidir.

Sendika ve yasalar düzeyindeki bilgi bizi işçiler arasında saygın bir hale getirirken, giderek yasaların yetersizliği, bunun altında yatan sebepler, mücadele yolları, yasaların değiştirilmesi, daha iyi örgütlenme ve sözleşme gibi konular karşımıza çıkacaktır. Yine bu konularda ve bu alanlarda başarı, bilgiye, iyi bir gözleme, savrulmayan ve yığınların gönlünü kazanan mücadeleye yakından bağlıdır.

Daha sonra bilgimizi ve işçilerin bilgisini artırarak mücadeleyi döneme göre örmek gerekiyor. Bilgiyi yaşamdan koparmadan ve yaşamdan kopmadan vermek gerekiyor. Devleti grevdeki bir işçiye anlatmak daha kolaydır. Dipçik yiyen işçi devleti daha kolay anlar. İşçi aristokrasisine devletin bürokrasisinin zorbalığını anlatabilir misiniz?

Giderek bilgi ve bilgilendirmenin amacı fabrikalardaki öncü işçileri parti saflarına kazanmak olmalıdır. *Parti örgütlenmesine ve parti yönlendiriciliğine hizmet etmeyen fabrika çalışması fabrika çalışması değildir. Yani fabrikada parti hücresi, hücreleri kurmak* ***üçüncü*** *önemli noktadır.* Böyle olmayan bir çalışma işçi kuyrukçuluğu, beceriksiz çalışma, laf olsun diye yapılan çalışmadır. Yani belli bir zamandan sonra çalışma, partiye sonuçlar vermeli, parti işçi kazanmalı, ve fabrikayı yönetmeye başlamalıdır. Fabrikada parti dili ve parti hattı hakim olmaya başlamalı, bu hava, bu kültür, bu partizan yaklaşım bağlı olduğu sendikaya dikkatli ve ustaca yansımalıdır.

Bu gelişmelerden sonra fabrikayı yönetecek hücre giderek semt ve bölge örgütü kurmalı, çalışma tüzük çerçevesinde, program doğrultusunda, siyasi kararların doğru yönlendiriciliğinde şekillendirilmelidir.

Kurulacak örgüt fabrikanın çok dikkatli bir incelemesini yapmalı, fabrikanın sorunlarını tespit etmeli, fabrikadaki stratejik çalışma bölümleri temelinde örgütlenme hedeflemeli, giderek bu bölümlerde en sıkı proleterler arasından bölüm hücreleri kurmayı hedeflemelidir. Fabrikadaki faşist, şeriatçı, patroncu işçiler tespit edilmeli, evleri, arabaları hakkındaki tüm bilgiler bir yerde biriktirilmelidir. Patron ve müdür gibi kişiler hakkında detaylı bilgiler fabrika örgütü tarafından kesinlikle bilinmelidir.

O zaman ne dedik: Birincisi, fabrikanın içinde çalışmak esastır, hem de işçi gibi çalışılmalıdır. Daha sonra işçileri ilgilendiren temel konular başta olmak üzere her alanda doğru ve ciddi bir ön hazırlıkla bilgilenmemiz gerekir. Hepimizin bildiği gibi devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz. O halde ikinci önemli konu da bilgi oldu. Üçüncüsü de parti örgütü kurmak.

Unutmayalım, devrimci durumda fabrika örgütlenmesi kavga temelinde yükselir. Farbikalardaki kavgada yer almayan parti örgütü partizan olamaz. Mutlaka parti örgütü fabrikadaki kavgayı yönetmeli, kavgaya canla başla atılmalıdır.

Devrimci durumda fabrika örgütlenmesi kavgadan geçer, kavgada parti örgütü büyür, deneyim kazanır, fabrikanın örgütü olur. Tabii ki kıran kırana kavganın bile mutlaka planması olacaktır. Yeter ki planlı ve dikkatli olalımın arkasına sığınıp, kavgadan ve dövüşen işçilerden kaçmayalım.

O zaman yazımızı şöyle sonuçlandırabiliriz: **Fabrika örgütlenmesi, gözünü budaktan sakınmayan bir kavgadan geçiyor.** ●

PARTİ İÇİ TARTIŞMA

GELECEK, ENERJİK ÇALIŞAN KADROYLA GELİR

Uğur Coşkun

Neden yığınsallaşamıyoruz şeklinde bir tartışmanın açıldığını öğrenince içimi bir sevinç doldurdu. Çünkü yıllardır içimi kemiren bir sorun ortaya çıkmıştı. Demek ki biz geçmişin 100-150 kişiyi geçmeyen inançlı küçük örgütlerinden biri olmayı kabullenmeyecektik.

Yoldaşlar, bu sorunun ekonomik, burjuva partilerin yığınlar üzerinde yarattığı etkiden vb. olmak üzere çeşitli temel yanaşımları olabilir. Bunu bu konuda yetkin yoldaşlarım inceleyip, değerlendirirler. Bana göre bu sorunun tek bir cevabı var, yeterince enerjik, atak ve hızlı bir çalışma içinde değiliz. Bırakalım partiyi, bir atölyeye bile müşteri çekebilmek için işinde hızlı insanlara ihtiyaç vardır. İşini düzgün yapan, hızlı insan!

Böyle bir soru ortaya atılınca, sanırım yoldaşlarımı değerlendirme hakkım doğuyor. Bizde, tanıdığım birkaç profesyonel yoldaşım dışında enerjik, atak ve hızlı bir çalışmanın içinde olan kişi yok gibi.

On sekiz, yirmi yaşında yoldaşların bile en sevdiği türkü, 'bir insan ömrünü neye vermeli'', ''seher yıldızı ayırdı bizi'', vb. Böyle olunca ortada bir melankoli havası, üzüntü havası sürüp gidiyor. Biraz emeği geçmiş yoldaşlarda, bir ağır, oturaklı hava. Oysa biz devrimci sempatizanlığına büyüklerimizin öğrettiği *Avusturya İşçi Marşı, Ege Denizi Kararınca* gibi marşlarla geçtik. Böyle giderse bize komünist değil, belki molla derler.

Neden sorusunun cevabının bir kısmının Alevi toplumu ile ilişkilerimizin oluşturduğu inancındayım. Alevi toplumunu fazlaca tanıdığım iddiasında değilim, edindiğim izlenim kapalı, birbirlerine bağlı fakat ağır bir toplum olduğu şeklinde. Gazi'de, Okmeydanı'nda, Ümraniye'de, Sultanbeyli'de sokaktaydılar, ama 1 Mayıs'lar da var, Kürt emekçilerinin, işçilerin mitingleri var, neden yürüyüş alaylarına katılmazlar? Ev sohbetleriyle (ki bu işe çok yatkın oldukları inancındayım) insanların dertlerini paylaşmak, onları aydınlatmak var. Ama pratikte yoklar. Çok kuşkucular, kuşkucu olup da ne oluyor? Hiçbir iş yapmadığınla kalıyorsun. Bizim değerli ablalarımızın, abilerimizin elli, altmış yaşında ettikleri lafa, gençler yirmisinde şartlanıyor, ''boşa kavga zuldür''. Doğru zuldür ama bir mitinge, yürüyüşe katılmak, bir bildiri vermek, RP'ye oy veren bir emekçinin evine gidip aydınlatmak ta boşa kavga değildir!

Bütün bunları bıraktık, bu toplum bin yıldır gericilik, şeriattan çok çekmiş, şeriatçılara karşı kendileri bir bildiri dağıtsınlar da biz onlarla olalım. O da yok! Bu kadar da ayıp oluyor!

Burada yine önemli bir konuyu hayata maletmek söz konusudur. Evet, hayata maletmek kesinlikle önemli ama hayat denilen kavgaya girmek de bize Avusturyalı işçilerin çağrısı. Devrimci durum var, çelik adımlarla kavgaya girmek zorundayız. Burada genç yoldaşlara iki fısıltı: ''Yoldaşlar bu partide sizin her acınızı taşıyan yönetici yoldaşlarınız vardır'' ve ''hayat devrimciyi seviyor''. Yeter ki kendinizi ve büyüklere saygınızı kaybetmeyin.

Konunun canalıcı noktaların biri, yığınsallaşmanın ana halkası kadrodur. Bunun için kendimize emek vereceğiz ve okuyacağız. Sonra insanlara sevgi ile eğilip okuduklarımızı anlatacağız, konuşacağız. Bu bir kıvılcımdır, her yere ve herkese yayılır.

Yine önemli bir konu, adamlık. Böyle bir şeyi konuşmak abes kaçıyor ama öyle. Rusya'da halk Lenin'i koca kafalı adam diye tanıyor ve seviyor. Bunun yolu da yaptığın her işte her acı ve çileyi terbiyeni bozmadan sessizce sineye çekmektir. Bu da bu işe niyetli yoldaşlara yığın çalışmasında önemli bir ipucudur.

Özetlersek yığınsallaşmak için,

a. kadro,

b. kadroların düzgün şekilde hızlı çalışması gereklidir.

Bu çalışmada insanı tanımak ve ona emek vermek, onu kazanmak önemlidir.

Yığınsallaşmak için bir başka önemli konu da sansasyonal eylem konusudur. Yığınsallaşmak için küçük çaplı, yığınları sarsıcı eylemler kısa vadede düşünülebilir. Devrimci durum koşulları bunu da gerektiriyor. ●

YOLDAŞLARA YARDIMCI
SORULAR

***Parti İçi Tartışma** sayfaları için yoldaşların tek tek ya da birim olarak yollayacakları yazılar için, gerek sekreterlerin, gerek tek tek yoldaşların tartışmalarda yoğunlaşacakları konulara yardımcı olur düşüncesiyle **İşçinin Sesi** ekibi birkaç soru hazırladı. Son sayılarımızda çıkan yazılar da dikkate alınarak hazırlanan ve elbette ki daha da çoğaltılabilecek olan bu soru dizisinin, süren tartışmaya katkısı olacağını düşünüyoruz.*

1. Bugünün istediği çalışma biçimi nedir, biz nerede duruyoruz?

2. Bugünün istediği çalışma biçimine göre iyi komünisti nasıl tarif edersiniz?

3. Merkez Komitesi'nin aldığı kararları hücrelere kadar indirmek neden önemlidir? Önemliyse bunu geliştirmenin yolları üzerine önerileriniz var mıdır?

4. Örgütteki aksaklıkların nedenleri içinde yöneticinin rolünü ne kadardır? İyi bir yönetici nasıl olmalıdır?

5. İnsan kaybetmemenin, insan kazanmak kadar önemli olduğu düşünülerek bu noktada yöneticiye düşen görevler nelerdir?

6. Birimlerde işbölümü, iş yükünün iyi dağıtılması hangi sorunları çözer?

7. Bir birim içinde - yada örgüt- yumruk olmanın beş parmak olmaktan farkını nasıl açıklarsınız?

8. 9. Kongre sonrası örgütün çalışması kongre kararlarına uygunluk temelinde mi gelişiyor?

9. Merkez Organ, ''düzgün'' okunuyor mu?

10. Eğitimin insan kazanmadaki önemi nedir?

11. Partiye verdiğiniz emeği nasıl değerlendiriyorusuz?

12. Komünistler, yarının komünist çalışmasını yansıtan, temsil eden ne yönleri taşımalıdır?

13. Yaptığınız çalışmalar verimli olmuyorsa, istenilen sonuç elde edilmiyorsa neler yapılmalıdır?

14. Komünist çalışmada parti denetimi neyi anlatır?

15. Aldığınız alanı, işi ilerletmenin sizce önemli göstergeleri nelerdir?

16. Rekabet duygusu parti içinde nasıl çalıştırılmalıdır?

17. Birimlerde devrimci duruma uygun starejik çalışma hedefleri var mıdır? Varsa nasıl uygulanmaktadır?

18. Yayın dağıtım ağının genişletilme ve yaygınlaştırılması için teknolojideki yenilikleri kullanmak -internet gibi- önemli midir? Önemli ise buna uygun adımlar yeterli midir? Bu konunun örgütsel gelişme ile bağı var mıdır?

19. Parti kültürü yeni üyelere iyi aktarılabiliyor mu? Bunun için ne yapılmalıdır?

20. Bugün gençliğe partimizde neden dünden daha fazla ihtiyaç var? ●

PARTİ İÇİ TARTIŞMA

ÖRGÜTSEL PERFORMANSA DEĞİŞİK BİR BAKIŞ

Y. Ağaçlı

Çoğunlukla örgütsel performansın yüksek olduğunda bir kahraman, düşük olduğunda da bir suçlu aranır.

Kahraman kimi zaman bir yönetici, kimi zaman tespitler, kimi zaman program, kimi zaman taktik davranışlar, kimi zaman kadrolar, kimi zaman yayınların düzenliliği vb. suçlu ise kimi zaman eskimiş teoriler, tespitler, yayınların düzensizliği, ele aldığı konuların günceli yansıtmaması, genellikle de tembel kadroların durumu vb... Bunları çoğaltabiliriz. Ancak unutmamak gerekir ki, performans varolan örgütsel sistemin bir göstergesidir. Eğer kahraman ya da suçlu varsa, o sistemin (örgütsel) ta kendisidir.

Örgütsel sistem, birçok bileşenden, bunların çok sayıdaki çeşitlenmesinden oluşan bir bütündür.

Örgütsel performansın, aralarında ilişki bulunan alanlarının başında, işin ideolojik-politik boyutu gelir. Bunun dışında, "etkinlikler ve eylemler"le ilintili pratik boyut, ve "duygu ve davranışlar"la ilgili insansal boyut vardır. Birbirini tamamlayan bu boyutları birbirinin karşısına, önüne ya da arkasına koymadan değerlendirme yapmak gerekir. Çünkü hangisi öncelikli demek, "yumurta mı tavuktan, tavuk mu yumurtadan" çıktı demeye benzer.

Burada sözü geçen boyutların örgütsel performansı aynı oranda olumlu ya da olumsuz etkilediğini anlamak gerekiyor. Demek ki, birbirine et ve kemik gibi bağlı, iç içe geçmiş bir durum var. Bu konuları değerlendirirken, kendi örgütsel çalışmamızı, insanlarla olan ilişkilerimizi, bizlerin (yöneticilerin) insanlar üzerindeki yaptırım gücümüzü (bu baskı ile olmayacağına göre yaptırım gücümüzün nelere dayandığını), insanların üretilen değerleri alıp kullanma yeteneklerini, ürettiklerimizi hayata uygulayanların bunu ne kadar kavradığını, bu da yetmez bunu güncel politikaya nasıl uyarladıklarını, bunu kendi insanlarıyla istekli, moralli bir biçimde tartışarak onların da bunları aynı oranda almalarını sağlayıp sağlamadıklarını düşünmeliyiz. Bunlar örgütsel performansımızın gücünü, etkisini ölçmede yardımcı olabilir.

Performansı bir sporcu ile karşılaştırma yaparak örneklersek, sporcu örneğin futbola zevkle başlıyor, hergün saatinde idmana geliyor, koş diyorlar koşuyor, yat diyorlar yatıyor, maça çıkmayacaksın diyorlar çıkmıyor, ama darılmıyor, maçın son dakikasında da olsa oynama zevkine erişmek için elinden ne gelirse yapıyor. Bir amacı var, sahaya bir dakika da olsa çıkmak. Bu amacı yaratan sadece sporcunun sporu sevmesi değil. Komple bir olay. Girdiği takımdan, onu yöneten antrenöre, takım arkadaşlarından seyirciye, içindeki spor aşkından ülkedeki sporla ilgili konulara kadar çok yönlü bir olay o sporcuyu başarıya koşturan.

Bizlere (yöneticilere) çok iş düşüyor. Birisinin, sen bu bölgenin yöneticisisin al yönet demesi işin gereği belki ama, basit kısmı. Önemli olan toplumda ilgiyi yaratarak, bu ilgi sonucunda ilgili kişileri içimize almak ve aynı moralle, aynı şevkle, aynı coşku ve bilgiyle donatarak örgütsel performansı yüksek tutmak. Bulunduğumuz alan ne ise, o alanın insanları veriyor mu yetkiyi, sorun burada.

Şu an ülkenin nesnelliği bizlere böyle sorumluluklar yüklüyor. Yani o alanın öncüsü, o alanın yöneticisi, o alanın adamı olacağız. Mutlaka farkımız olmalı. Bu da bulunduğumuz yerin ağırlığını, önemini, ciddiyetini, hatta zevkini, mutluluğunu anlamamızı, o yönde neler yapmamız gerektiğini, kendimizi nasıl geliştirerek örgütsel, yönetsel performansımızı yükselteceğimizi sorgulamamızı gerektiriyor. Kendi kendimize oturup sorular sormayı öğrenmemiz gerekiyor. İster yönetici olarak, ister üyeler olarak. "Benim örgütsel performansı yükseltmedeki rolüm, eksiklerim, yapmam gerekenler nelerdir? Başkalarından beklediklerimi kendim ne kadar yerine getiriyorum? Benden beklenen nedir? Bu beklenen görevi yerine getirmem için bilgim, enerjim, deneyimim ne kadardır? Benden beklenen şeyler varsa ve yapmam gerekiyorsa, bana söylenmişse, bunu yorumsuz, katıksız neden yapmıyorum da illa yorum katıyorum, hatta bazen çok biliyormuş gibi davranıyor, bazen de kendimi haklı çıkarıyorum?"

İşte işin özü burada. Çünkü performansın yükselmesi, bu soruların belirli ölçülerde ortadan kalkmasıyla doğrudan ilintili. ●

KİTLE ÖRGÜTLERİNDE ÇALIŞMA ÜZERİNE

E. Erdem

Kitle örgütlerinde çalışma mantığını, çalışmanın pratik yansımasını, kitle örgütlerinin siyasal taraflılığı ile örgütsel bağımsızlığını anlayamazsak ve bu konularda net bir politikamız yoksa, bu örgütlerde istemeden de olsa bazı yanlışlara yol açıyor. Bazen halkçı karakterdeki hareketler gibi, bazen de tam tersi siyasette bağımlı ama aynı zamanda örgütsel de bağımlı olarak çalışmaları yürütmeye kalkıyoruz. Sonuçta ya dar kadro derneği, siyasetimizin örtüsü adına kendimizin kabaca kamuflajı olup çıkıyoruz, ya da tam tersi aman siyasete karışmayalım, şu siyasetten olduğumuz anlaşılmasın korkusunun verdiği sağ bir anlayışla, nereye hizmet ettiği belli olmayan örgütlere dönüyoruz. Bu iki mantıkla da, kurumlaşmanın yerine günü birlik politikalar ya da kongre geldiği zaman binbir türlü ayak oyunlarıyla kongre kazanmalar, kazanırsan örgüt bizim, kaybedersen gelen yöneticiler damgalı eşek davranışları gelir.

Önce adı üzerinde *kitle* (tabii ki demokratikliğini akıldan çıkarmadan) örgütü. Hangi amaçla kurulmuş ise o işleve uygun, o işlevle bağlı insanların bir araya geldiği bir örgüt. Merkezi yapılar var, yerel yapılar var. Önemli olan, mutlaka hangi işlevle kurulduğunu başa almaktır. İşçi derneği, sendika, inançsal boyutlu (alevi derneği vb.) mesleki boyutlu (işçi sağlığı derneği vb.) dernek vb. Bu özellikler, bizlerin de hangi amaçla oralarda olacağımızı gösteriyor.

Bu konularda en zaaflı yanımız, hangi kitle örgütünde ise o örgütün işlevini, hitap ettiği kesimin ihtiyaçlarını, bu insanların oralarda hangi amaçla varolduklarını unutarak, bencil örgüt şövenizminin de etkisiyle, belki de kolay geldiğinden orayı nasıl ele geçiririmi düşünüyoruz. Böylece ilk hatayı yapmaya başlıyoruz. Çünkü o örgütü kuran ve yaşadığı süre içinde verilen emeği (o emek bizim anladığımız mantığa uymayabilir) görmezden gelerek küçük düşürüyoruz. Bu örgüte ihtiyaç var mı, yok mu? Var dedikten sonra bu örgütü siyasal olarak istediğimiz yönde çalıştırmak, verimli hale getirmek gerekiyor mu? Evet. Bu örgütte ister düşünsel, ister pratik davranışlarda bizden farklı insanlar olacak mı? Evet. Bunu yok etmek doğru mu? Hayır, çünkü o zaman demokratik kitle örgütü olmaktan çıkar. Demek ki, uzun soluklu, geniş düşünerek (esneklik olarak da alabilirsiniz) politikamızı, siyasal hattımızı, ideolojik tespitlerimizi, gerek teorik düzeyde gerekse pratik düzlemde bıkmadan, usanmadan anlatarak, buralarda gerçekten samimice insanların güvenini kazanarak (illa benim kimliğim bu, ben bunun için varım demeye gerek var mı?) bu çalışmaları yürütmenin yol ve yöntemlerini bulup çıkarmalıyız. Daha doğrusu Amerika'yı yeniden keşfe gerek yok, belleklerimizi 1976-1979'lara bir götürelim. Neydi o günlerde yüzbinlerce gençleri okullardan sokaklara, kadınları evlerden sokaklara, işçileri grev çadırlarına, 1 Mayıs'larda yüzbinlerce insanı Taksim'e, İzmir'e taşıyan?

Tüm bu değerlendirmeleri yaparken, dışımızdakileri anlıyorum. "Ah o örgütlülüğe bir gelebilsek" diye yanıp tutaşan çok örgüt var. Bunların bu değerlendirmeleri gizliden gizliye yaptıkları belli oluyor. Kimi samimiyetsizleri, örneğin "yeniden Parti, hem de legal kuracağız" diyenleri de görüyoruz. Bunlar daha işin başında samimiyetsizlik oldukları için başarma şansları yoktur. Buna kimsenin müsaade etme durumu da yoktur.

Ama kendi kendimizi değerlendirirken, geçmişin olumlu yanlarını aynı şiddette kitlelere iletebilirsek, bunu pratik olarak gösterebilirsek, tüm ülke çapında kitle örgütlerinde nasıl çalışıldığını göstermiş oluruz. Açık konuşmak gerekirse, bu ülkede parti çalışması olacaksa, insanların deneyim alacakları yer bellidir. Kitle örgütlerinde başarılacaksa da, bunun adresi bellidir.

Önemli olan bu adresin gerçek sahiplerinin kendilerini iyi bilmeleri, ara kadrolar olarak kendi tarihlerini objektif değerlendirecek duruma gelmeleri, bunu her yönü ile yaşayarak, deneyerek, sabırlı, inançlı, hoşgörülü bir çalışma yürütmeleridir. Gerisi nesnel olarak gelişiyor zaten. ●

HALKIN GÜCÜ: HALK MECLİSLERİ -VII

St. Petesburg Sovyeti, işçilerin en basit sorunlarından en büyük sorunlarına kadar hiçbir ayrım gözetmeden ilgilenen bir "işçi parlementosu" haline geldi. İşçi sınıfının böyle bir örgütlenmesi tarihte ilk kezdir. Önemi de buradan gelmektedir. Bundan sonra kurulan sovyetlere örnek oluşturmuştur.

Ekim Grevi ve St. Petesburg Sovyetinin Doğuşu

1905 yılının sonbaharı yaklaştığında, Ocak ayından beri Rusya'yı çalkalandıran grev dalgası durulma eğilimleri göstermeye başlıyordu. Bu gelişmenin önemli iki nedeni vardı:

1. Seçimlerle ilgili yasanın yürürlüğe girmesi ve 6 Ağustos'ta Duma'nın toplanması,
2. 23 Ağustos'ta Japonya'yla barış anlaşmasının imzalanması.

Oysa ülkede esen siyasal rüzgarın dindiği sonucuna varmak olanaksızdı, çünkü en ufak bir hoşnutsuzluk ya da falanca kentte işçi-işveren sürtüşmesi, halkın da giderek kabaran devrimci beklentilerine eklenenince anında patlayıcı bir durum doğabiliyordu. Ülkenin yaşamakta olduğu bu süreci en güzel anlatacak ifadeyi Marksist literatürde buluyoruz: Devrimci durum. Rusya'da devrimci durumu 1905 yılının sonbaharında doruğa çıkaran olay ise dev Ekim grevleridir. Şimdi bu grevlerin nasıl patladığını görelim.

Kopacak fırtınanın ilk sinyallerini veren, Moskova'daki basın işçilerinin başlattıkları grev oldu. Ardından da 27 Eylül'de Kremlin'de çalışan işçiler greve gittiler. Bunun üzerine St. Petesburg'daki matbaa işçileri 3 Ekim'de bir dayanışma grevi örgütlediler. Üç gün sonra da Moskova'da demiryolu atelyelerinin bazılarında çalışan işçiler şalterleri indirdiler. Aslında Tüm Rusya Demiryolu İşçileri Sendikası'nın bünyesinde genel bir grev planı birkaç kez tartışılmıştı. Sendika yönetiminin ikircimli tutumuna karşın işçiler kararlılıklarında diretince sendikanın Merkez Bürosu 4 Ekim'de Moskova'da grev kararı aldı. İki gün içinde Moskova'nın bütün garları çalışmaz hale geldi. Ardından grev dalgası çığ gibi tüm ülkeye yayıldı: 13 Ekim'de Rusya topraklarında bir tane tren işlemiyordu. Ülkenin tüm garlarında oluşturulan grev komiteleri eşgüdüm halinde çalışarak ülke çapında demiryolu ulaşımının hepten durmasını gerçekleştiriyorlardı.

Demiryolu işçilerinin başlattıkları bu grev kaçınılmaz olarak diğer sektörleri de er ya da geç etkileyecekti. Ve öyle de oldu: 10 Ekim'de fabrikalarda çalışan işçiler de greve destek vermeye başladılar. İki gün sonra da artık ülkede genel grevin olduğu hiçbir kuşkuya yer vermeyecek biçimde doğrulandı. Posta işçileri, hem kamu, hem de özel sektörde çalışan işçilerin yanında serbest meslek sahipleri de genel greve katıldılar.

Genel grevin kalbi Moskova ve St. Petesburg kentlerinde atıyordu. Ülkedeki irili ufaklı bir sürü kent de onlardan gelecek sinyale göre tavrını alıyordu.

Ekim genel grevinin en önemli özelliği, ta başından itibaren siyasal hedeflerinin olmuş olmasıdır. Şöyle ki, ilk başlarda demiryolu işçileri sendikasının yöneticilerinin tutukluluklarına son verilemesini istemekle başlayan istemler giderek hızla kişisel özgürlüklerin ve bir anayasanın kabulü, tüm siyasal tutukluların serbest bırakılması gibi daha genel kapsamlı siysal istemlere dönüştüler. Genel grev süresince en sık yinelenen istemlerin arasında bir kurucu meclisin gizli oy ve doğrudan genel seçimle oluşturulması da bulunuyordu.

İşçi sınıfı ve emekçi yığınların yanısıra toplumun diğer katmanlarının da yığınsal olarak genel greve katıldığını, ya da en azından desteklediğini gözönüne aldığımızda, bu grevin çarlık rejimine karşı olan tüm toplumsal katmanların siyasal protestosu olduğunu söylebiliriz. Öyle ki, birçok işveren işçilerin fabrikada toplantı düzenlemelerine izin veriyor, grev nedeniyle ücretlerinde kesinti yapmıyor, hatta grevci işçileri işten atmamayı yeğliyorlardı.

Öte yandan, kentlerdeki Duma'larda aynı şekilde grev hareketiyle dayanışma içindeydiler, ya da en azından tarafsız durmayı seçiyorlardı. Birçok kentte grevci işçilere maddi yardım bile yaptılar. İşçi sınıfının başını çektiği bu genel grev eylemi toplumun nezdinde meşruluğunu böylesine su götürmez bir biçimde kanıtladı.

14 Ekim'e geldiğimizde başketin dış dünyayla olan tüm bağları kopmuştu: Ne ulaşım vardı, ne telefon bağlantısı. Elektirikler kesilmişti, gazeteler çıkmıyordu ve fabrikaların önemli bir bölümü kapanmıştı.

Devrimci dalganın giderek daha büyümesinden ve erki ele geçirmeye yönelmesinden ödü kopan II. Nicolas, Vitte'yi Çarlık Konseyi'nin başına getirdi. Vitte'nin bazı ödünler verilmediği takdirde bu devrimci kabarışı dindirmenin olanaksız olduğuna çarı inandırması üzerine, II. Nicolas 17 Ekim tarihinde meşhur "manifestosu"nu yayınladı.

Manifesto vatandaşlık haklarını garanti altına alıyor, seçme hakkını Duma'ların dışındaki halk yığınlarına genişletiyor ve o güne kadar yalnızca danışmanlık işlevi görümüş olan Duma'lara da yasama hakkı veriyordu. Bu manifesto, Ruysa halkının gözünde otokratik rejimin sonundan ve anayasal parlamenter bir rejimin başlamasından başka birşey değildi.

St. Petesburg İşçi Temsilcileri Meclisi (Sovyet) de genel grevin doruğa eriştiği sırada kuruldu. Aslında fabrikalar temelinde seçilmiş, temsili bir kuruluşun yaratılması fikri başkentin işçilerinin çoktandır gündemindedi. Ocak ayındaki grevler sırasında aylar boyunca birçok fabrikada temsilci komiteleri kurulmuştu. Başkentin işçilerinin önemli bir kesimi, "işçi özyönetimi" ya da "işçi kongresi" kavramlarına karşı son derece duyarlıydılar. St. Petesburg sovyetinin doğması için gerekli olan tek olgu, somut bir olayın ya da olayların böyle bir yapılanmayı ertelenmez görev olarak gündeme getirmesiydi. Ekim genel grevinin rolü de işte burada oldu.

Ne zaman ki grev dalgası Moskova'dan St. Petesburg'a doğru yayılmaya başladı ve 11 Ekim'de ilk fabrikalar başkentte çalışmayı durdurdular, işçiler hep birlikte tek bir yumruk gibi davranabilmek amacıyla görüşme yapmak gereksinimi duydular. Bu nedenle, başta meşhur Putilov fabrikası olmak üzere çeşitli işyerlerinden işçi temsilcilerini seçtiler.

St. Petesburg sovyeti ik oturumunu 13 Ekim akşamı yaptı. Oturumun sonunda başketteki tüm işçi ve emekçilere bir çağrı yapılarak temsilcilerini seçmelerini istenmesi kararlaştırıldı.

Yapılan çağrıya baktığımızda, Sovyetin ilk doğuş amacının, grevi tek bir elden yürütebilmek olduğunu görüyoruz. Bu çağrıyı izleyen günlerin içinde işçiler hızla temsilcilerini seçmeye başladılar. Öyle ki, 14 Ekim'deki ikinci oturuma 40 büyük işyerini temsil eden 90 delege katılırken, ertesi gün yapılan üçüncü oturumda bu sayı 226'a fırlıyordu. Toplam temsil edilen fabrika sayısı ise yüze yaklaşmıştı. Bu oturumda aynı zamanda, toplantılara bundan sonra resmen üç hareketin (menşevikler, bolşevikler ve sosyalist-devrimciler) de katılması kararlaştırıldı. Ancak, her hareketten en fazla üç temsilci katılabilecek ve yürütme komitesinde sadece söz hakkı sahibi olabileceklerdi.

Böylece II. Nicolas "manifestosu"nu yayımlarken, başkentin işçileri de yönetici organına Rus devriminin simgesi haline gelecek olan adı koyuyorlardı: Sovyet.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, ilk doğduğunda grevin örgütlenmesi ve tek bir elden eşgüdüm içinde yürütülmesinden başka bir amaç gütmeyen Sovyet, birkaç gün gibi kısa bir süre içinde kimlik değişimine uğradı. Başkentin devrimci proleter bağrında, işçi ve emekçilerin genel ve siyasal temsilciliği görevini üstlenmeye başladı. İşlevleri kısa zamanda basit bir grev komitesinin işlevlerinin çok ötesine taşan St. Petesburg Sovyeti, işçilerin en basit sorunlarından en büyük sorunlarına kadar hiçbir ayrım gözetmeden ilgilenen bir "işçi parlementosu" haline geldi. İşçi sınıfının böyle bir örgütlenmesi tarihte ilk kezdir. Önemi de buradan gelmektedir. Bundan sonra kurulan sovyetlere örnek oluşturmuştur.

Ekim ayındaki genel grevin ardından St. Petesburg Sovyeti dağılmama kararı aldı. Böylece artık kesin olarak grev komitesi kimliğinden ayrılıp, işçi ve emekçilerin devrimci savaşımlarıyla ilgilenen genel bir organ haline geldi. Genel grevin somut koşullarının yarattığı bu örgütlenme biçimi böylece işçi sınıfı ve emekçi halkın elinde yeni silah oluşturdu. ●